

**UCHWAŁA NR XVIII/105/2015
RADY GMINY ŚWIDNICA**

z dnia 29 grudnia 2015 r.

w sprawie zatwierdzenia aktualizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Świdnica na lata 2010 - 2020.

Na podstawie art. 18 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1515) uchwała, co następuje:

§ 1. Zatwierdza się "Strategię Zrównoważonego Rozwoju Gminy Świdnica na lata 2010 - 2020." o treści stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Świdnica.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Eliasz Madej

Załącznik do Uchwały Nr XVIII/105/2015
Rady Gminy Świdnica
z dnia 29 grudnia 2015 r.

STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY ŚWIDNICA k/Zielonej Góry

na lata 2010 - 2020

Świdnica, grudzień 2015

I. Wstęp.....	3
II. Założenia.....	8
III. Strategia rozwoju gminy Świdnica	11
III.1. Analiza SWOT.....	11
III.2. Misja	18
III.3. Wizja gminy	18
III.4. Plan operacyjny strategii – cele strategiczne, cele szczegółowe oraz ich realizacja	20
III.4.1. Wykaz zadań o charakterze nieinwestycyjnym związanych z realizacją celów szczegółowych:.....	23
III. 4.2. Wieloletni Program Inwestycyjny – wykaz zadań o charakterze inwestycyjnym związanych z realizacją celów szczegółowych:	26
III.4.3. Inwestycje zaplanowane przez mieszkańców do realizacji na terenie poszczególnych miejscowości gminy (zgodnie zatwierdzonymi Planami Odnowy Miejscowości)	35
IV. System wdrażania i monitorowania realizacji SZRGŚ.....	46
IV. 1. Monitoring i ewaluacja <i>Strategii</i>	48
V. Promocja i informacja o SZRGŚ	57

I. Wstęp

„Prawo i zdolność społeczności lokalnych, w granicach określonych prawem, do kierowania i zarządzania zasadniczą częścią spraw publicznych na ich własną odpowiedzialność i w interesie ich mieszkańców” – tak pojęcie samorządu lokalnego definiuje Europejska Karta Samorządu Lokalnego. W kilkunastu słowach określono cały ogrom i różnorodność spraw oraz roli i odpowiedzialności, jaką społeczność lokalna ponosi wobec siebie i przyszłości swojej wspólnoty. Najniższy szczebel samorządu – wspólnota gminna – to jeden z niewielu podmiotów, który w bezpośredni sposób przyczynia się do rozwoju i podnoszenia standardów życia społecznego i budowy społeczeństwa obywatelskiego poprzez odpowiednie wykorzystanie istniejącego potencjału i kreowanie perspektyw na przyszłość. To podmiot, który w pełni realizuje zasadę subsydiarności i realizując postulaty tej zasady musi wykazać się odpowiednim poziomem wiedzy, doświadczenia i zaangażowania oraz odpowiedzialności, zarówno społeczności lokalnej, jak i funkcjonujących struktur instytucjonalnych.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Świdnica przyjęta wiosną 2000r. to jeden z najważniejszych dokumentów, który po 10 latach jego obowiązywania można określić jako ważny i niemal w 100% zrealizowany. W ciągu tych 10 lat udało się zrealizować większość zamierzeń infrastrukturalnych – budowa i modernizacja części dróg gminnych, budowa sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, budowa oczyszczalni ścieków, usprawnienie systemu oświaty oraz budowa Zespołu Szkół w Świdnicy z gimnazjum i regionalną halą sportową – to z pewnością najważniejsze osiągnięcia, ale jest również wiele innych, związanych z aktywizacją życia społecznego i gospodarczego na terenie gminy.

W ciągu tych 10 lat wiele uległo zmianie, zmieniła się sama gmina, wzrósł standard życia i poziom kolejnych oczekiwań mieszkańców, zmieniły się oczekiwania stawiane samorządowi i rzeczywistość wokół nas. Nadszedł czas, aby wytyczyć nowe cele i zadania związane z dalszym rozwojem gminy, odpowiadające atmosferze i wyzwaniom nowych czasów. Warto dodać, że obowiązujące dzisiaj standardy tego typu dokumentów odbiegają od sytuacji sprzed 10 lat i aktualnie tworzone strategie to dokumenty o szerszym zakresie. Integralnymi częściami dobrze przygotowanej strategii muszą być wieloletni plan finansowy (prognoza finansowa) oraz wieloletni program inwestycyjny, które w rzeczywistości stają się zarysem polityki finansowej gminy na najbliższych kilka lat.

Jednym z najważniejszych etapów tworzenia nowej strategii są konsultacje społeczne – spotkania z mieszkańcami gminy, organizacjami pozarządowymi (NGO), przedsiębiorcami działającymi na terenie gminy, ale również z przedstawicielami sąsiednich samorządów i innych instytucji, z którymi

współpracujemy, i które mają wpływ na życie w gminie. Konsultacje rozpoczęły się we wrześniu 2010r. Po serii spotkań z mieszkańcami poszczególnych wsi udało się bardzo konkretnie określić priorytetowe obszary działania w kolejnych latach i nawet konkretne zadania wynikające ze zmieniających się potrzeb mieszkańców, ale również możliwości, jakie pojawiają się przed gminą. Wnioski ze spotkań stanowiły materiał pomocniczy w formułowaniu kierunków dalszego rozwoju gminy oraz zadań operacyjnych związanych z realizacją strategii. *Strategia...* jest kontynuacją zadań i celów rozwojowych zawartych w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Świdnica na lata 2007-2015 uchwalonym w styczniu 2010r..

Wszystkim, którzy dotychczas zaangażowali się w proces tworzenia strategii rozwoju gminy serdecznie dziękuję i zachęcam do dalszych kontaktów w tej sprawie – każdy dobry pomysł, wniosek i przedsięwzięcie może pomóc w tworzeniu i realizacji planu rozwoju na kilkanaście następnych lat. Zależy mi, aby opracowana na przełomie 2010/2011 Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Świdnica była dokumentem elastycznym, pozwalającym na szybkie reagowanie w sytuacji nowych możliwości lub ewentualnych zagrożeń, ale również wprowadzanie nowych zadań, niezdiagnozowanych w momencie opracowywania tego dokumentu. Szczególnie ze względu na to, że jest to dokument, który przyjmowany będzie w okresie ogromnego zagrożenia gospodarczego nie tylko krajów Europy, ale prawie wszystkich rynków gospodarki światowej.

Świdnica, 30 października 2011r.

Wójt Gminy Świdnica – Adam Jaskulski

Zespół zadaniowy ds. opracowania Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Świdnica na lata 2010 - 2020:

Zastępca Wójta Gminy Świdnica – pani Arisa Jaz (Pełnomocniczka ds. aktualizacji strategii)

Skarbnik Gminy – pani Maria Sosnowska,

Sekretarz Gminy – pan Stefan Brzozowski,

Referat Gospodarki – pan Paweł Rawdanis,

Zakład Usług Komunalnych – pani Monika Gagatka,

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – pani Anna Mierzwa,

Zespół ds. Placówek Oświatowych – pan Krzysztof Stefański,

Zespół Szkół w Świdnicy z filią w Koźli – pan Jerzy Piotrowski,

Filia w Koźli – pani Zuzanna Piwiec,

Szkoła Podstawowa w Słonem – pan Waldemar Puchalski.

Zespół prowadzący spotkania konsultacyjne:

Adam Jaskulski – Wójt Gminy Świdnica,

Arisa Jaz – Pełnomocniczka ds. aktualizacji strategii,

Agnieszka Mroziak – pracowniczka Referatu Rozwoju w Urzędzie Gminy Świdnica,

Adam Wojtuściszyn – wolontariusz.

Mieszkańcy uczestniczący w konsultacjach społecznych podczas prac nad tworzeniem Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Świdnica na lata 2010 – 2020

Buchałów

Białkowska Agata

Błudnicka Anna

Boguszyński Jerzy

Borcz Helena

Feleniak Anna

Feleniak Waldemar

Hałubicki Józef

Kolbusz Sławomir

Kulikowski Rafał

Późniak Czesław

Pusiak Wanda

Skrynek Eugeniusz

Trzecieliński Bronisław

Gałat Halina

Gałat Janusz

Jaz Arisa

Kupczyńska Małgorzata

Ławrynkiewicz Danuta

Opaciński Krzysztof

Owski Jarosław

Pankiewicz Rafał

Patek Grzegorz

Rak Andrzej

Różak Magdalena

Węclewicz Edmund

Zaraza Wiesław

Zelem Janina

Koźla

Grabowiec

Bagan Michał

Dyderski Ryszard

Bajwołuk Magda

Cieśliewicz Mieczysław

Czerwonogrocka Katarzyna
Dudarczyk Zygmunt
Konwa Longin
Korsan Genowefa
Leliwa Konstanty
Lipińska Halina
Matras Mateusz
Pajdowska Hanna
Ploch Roman
Puchalski Dariusz
Równicki Adam
Ryszewski Sławomir
Skiba Anita
Sumińska Stanisława
Szturo Józef
Świerszko Józef
Tomaszewski Michał
Zarzycka Danuta

Letnica

Bieniaszewski Andrzej
Bieniaszewski Piotr
Frączak Ireneusz
Ganczar Maria
Janion Andrzej
Janowski Jan
Kluj Dariusz
Kowalczyk Krystyna
Kościński Andrzej
Lato Bogusław
Lechman Tomasz
Madej Irena
Piwkowska Teresa
Piwkowski Tomasz
Polewski Tomasz
Procz Marek
Stafecka Urszula
Strzelczyk Waldemar
Urbańska Bogumiła
Żardecka Małgorzata

Lipno

Bloch Zenon
Krzysiński Wiesław
Opiezonek Bożena

Opiezonek Władysław
Patek Grzegorz
Turek Teresa
Ziemiański Łukasz

Piaski

Felińska Władysława
Janek Danuta
Jaros Jarosław
Kotowski Zygmunt
Makuch Teresa
Naściuk Stanisława
Peryt-Gierasimczuk Iwona
Rebelski Włodzimierz
Rzęsa Łukasz
Sapa Maria
Sobczyk Lesław
Socha Jerzy
Socki Stanisław
Tomasik Zdzisław
Turonek Krzysztof
Zajac Irena
Zajkowski Bronisław
Zamiatała Kazimierz
Zamiatała Urszula

Radomia i Orzewo

Bąk Anna
Bursztyn Marek
Dobryniewska Elżbieta
Graczyk-Mazurek Aleksandra
Jagoda Grażyna
Kotarzewski Zdzisław
Mazurek Paweł
Politańska Stanisława
Prażyński Bogdan
Stąpór Wiesław
Szmecht Zbigniew
Szymański Robert
Tymińska Grażyna
Żmudzin Anna

Słone

Augustyniak Józef
Bobowski Jarosław
Kusińska Grażyna
Ławniczak Wanda
Przykuta Teresa
Zegzuła Teresa

Świdnica

Bareła Katarzyna
Białek Maciej
Dubicka Eleonora
Grabarkiewicz Jadwiga
Hadzicka Bogumiła
Hadzicka Maria
Jaskulska Zofia
Jaskulski Adam
Kaczmarczyk Henryka
Kaczmarczyk Tadeusz
Kolańska Janina
Kończak Janusz
Kończak Mirosława
Kostrzewo Halina
Łazewska Janina
Majewska Henryka
Maksymowicz Stanisława
Moroz Barbara
Mroziak Agnieszka

Muszyńska Irena
Oliwa Stanisława
Przeor Anna
Serafin Maria
Sobczyk Honorata
Sosnowska Maria
Staszak Stanisława
Taberska Maria
Warzecha Zofia
Włodarczyk Marianna
Wojtkowiak Wanda
Wojtuściszyn Adam
Ziemiańska Janina

Wilkanowo

Adamczak Rafał
Bednarski Hubert
Bieńko Eugeniusz
Bogusławska-Wilczyńska Anna
Ciesielska Jolanta
Ciesielski Piotr
Gawroński Jan
Gurgul Ewa
Leśniak Gabriela
Stefek Zygmunt
Sudnik Paweł
Wiatrzyk Krzysztof
Wiśniewska Mariola
Wróblewska Urszula

Przedstawiciele organizacji samorządowych i instytucji, które uczestniczyły w konsultacjach

<i>Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych</i>	<i>Wanda Ławniczak</i>
<i>PUSSR Wilkanowo</i>	<i>Mariola Wiśniewska</i>
<i>Stowarzyszenie Przyjaciół Gminy Świdnica</i>	<i>Halina Bohuta-Stąpel</i>
<i>Koło Gospodyń Wiejskich w Koźli</i>	<i>Zofia Przychodna</i>
<i>Stowarzyszenie ORKAN Drzonów</i>	<i>Ryszard Kmicik</i>
<i>Stowarzyszenie Razem dla Koźli</i>	<i>Agnieszka Mott</i>
<i>Szkoła Podstawowa w Słone</i>	<i>Waldemar Puchalski</i>
<i>Stowarzyszenie Lotnicze Grabowiec</i>	<i>Jarosław Owianny</i>

II. Założenia

Założenia *Strategii...* opierają się na praktyce zarządzania strategicznego rozumianego jako ukierunkowany na przyszłość proces planowania i wyboru celów rozwoju oraz zadań realizacyjnych, wdrażania, a także monitorowania i kontroli wykonania przyjętych ustaleń.

Taki proces rozwoju wspólnoty lokalnej należy rozumieć jako:

- I. Planowanie strategiczne – do czego i w jaki sposób chcemy zmierzać, na które składa się:
 - formułowanie celów strategicznych
 - planowanie sposobów osiągnięcia tych celów (plany, programy, zadania)
- II. Zarządzanie strategiczne – realizacji zaplanowanych celów, zadań, kontrola poziomu ich realizacji i ocena osiągnięć:
 - wdrażanie strategii
 - monitoring i ewaluacja strategii.

Ważna dla powodzenia strategii jest właściwa, systematyczna analiza możliwości budżetu w kolejnych latach oraz bieżąca identyfikacja pozabudżetowych źródeł finansowania zadań.

Aby zapewnić rzeczową i efektywną realizację zamierzeń strategicznych konieczne jest podjęcie następujących kroków:

- a. opracowanie analizy finansowej i opracowanie Wieloletniej Prognozy Finansowej,
- b. przygotowanie Wieloletniego Programu Inwestycyjnego,
- c. opracowywanie budżetów rocznych ściśle powiązanych z rezultatami, jakie należy osiągnąć. (budżety zadaniowe)

Niezwykle istotnym czynnikiem wpływającym na jakość i cel współczesnych procesów zarządzania rozwojem wspólnot samorządowych jest zapewnienie realizacji postulatów teorii rozwoju zrównoważonego (*sustainable development*)¹.

Na zrównoważony rozwój składają się cztery podstawowe elementy²:

1. planowanie dla przyszłości (rozwiązując dzisiejsze problemy, nie zapominamy o przyszłych pokoleniach i jego potrzebach);
2. planowanie dla środowiska życia człowieka, obejmujące elementy zarówno przyrodnicze, jak i antropogeniczne;

¹ Zrównoważony rozwój (Sustainable Development) - tłumaczony także jako trwały, taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń. Jedna z zasad lansowanych przez Komisję Europejską.

² M. Ziółkowski, *Zarządzanie strategiczne w polskim samorządzie terytorialnym w: Nowe zarządzanie publiczne w polskim samorządzie terytorialnym*, red. A. Zalewski, SGH, W-wa 2005, s. 83.

3. zapewnienie sprawiedliwego dostępu do zasobów przyrodniczych obecnych i przyszłych pokoleń;
4. szeroki udział różnych grup społecznych w podejmowaniu decyzji dotyczących kierunków i tempa procesów rozwojowych.

W opracowanej *Strategii...* wykorzystano zintegrowane oddziaływanie na siebie poszczególnych celów strategicznych, zakładając przenikanie się, łączenie i uzupełnianie rezultatów realizacji poszczególnych zadań. Takie podejście nie tylko odzwierciedla rzeczywiste funkcjonowanie gminy, ale pozwala również na koncentrację środków materialnych i zasobów ludzkich przy jednoczesnym zwiększeniu szans na maksymalizację efektów.

Dokument został podzielony na cztery części; pierwsza to założenia dotyczące sposobu konstruowania *Strategii...*, druga jest zasadniczą częścią dokumentu – prezentacją priorytetowych obszarów rozwoju gminy oraz głównych kierunków rozwoju, w trzeciej części zaprezentowano konkretne zadania inwestycyjne służące osiągnięciu celu strategicznego, wskazane podczas konsultacji, wraz z prognozą źródeł sfinansowania (Wieloletni Program Inwestycyjny, plany rozwoju miejscowości), czwarta część – to dane dotyczące aktualnego stanu gminy i obecnych uwarunkowań (w układzie tabelarycznym odpowiadającym zakrojonym celom i priorytetom) oraz sposób monitorowania i ewaluacji *Strategii...*

W dokumencie przeprowadzono analizę zasobów ludzkich i materialnych według modelu SWOT, określono misję zewnętrzną i wewnętrzną gminy, przedstawiono wizję gminy oraz zapisano jej cele strategiczne i szczegółowe będące obszarami podejmowania konkretnych działań.

Dokument został opracowany na podstawie wniosków z konsultacji społecznych przeprowadzonych przez Zespół ds. aktualizacji strategii – w konsultacjach wzięły udział grupy mieszkańców poszczególnych miejscowości gminy, przedstawiciele organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie gminy, zainteresowani przedsiębiorcy oraz przedstawiciele sąsiednich samorządów lokalnych – gminy wiejskiej Zielona Góra, gminy Dąbie, gminy Czerwieńsk i gminy Nowogrodu Bobrzańskiego.

Z zaproszenia do konsultacji nie skorzystały władze miasta Zielona Góra.

SZRGŚ ma charakter zintegrowany, wskazuje na oddolną, społeczną inicjatywę i przedstawia oczekiwany obraz gminy w przyszłości. Strategia skupia się na korzyściach płynących z kompleksowego podejścia. Osiągnięcie celów strategii

będzie możliwe dzięki przenikaniu się efektów zadań inwestycyjnych oraz efektów rozwoju życia społecznego.

Należy zwrócić uwagę, że realizacja zadań przewidzianych SZRGŚ wymaga od lokalnej społeczności oraz instytucji samorządowych budowania nowego partnerstwa opartego na obywatelskiej aktywności i tworzenia nowych wzorców lokalnych struktur zarządzania.

III. Strategia rozwoju gminy Świdnica

III.1. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest jedną z podstawowych metod analizy strategicznej. Można ją stosować w poszczególnych obszarach funkcjonowania jednostki samorządu lokalnego, jak i dla całości systemu. Nazwa metody jest akronimem angielskich słów *strengths* (mocne strony), *weaknesses* (słabe strony), *opportunities* (szanse potencjalne lub zaistniałe w otoczeniu), *threats* (zagrożenia prawdopodobne lub istniejące w otoczeniu).

Rozpoczynając pracę nad analizą SWOT sklasyfikowano wszystkie czynniki wpływające na funkcjonowanie gminy pod kątem wpływu na: zasoby materialne oraz zasoby ludzkie i instytucjonalne. Ich wpływ na rozwój gminy wskazano jako zewnętrzny i wewnętrzny w stosunku do funkcjonowania gminy, w podziale na oddziaływujące pozytywnie i negatywnie.

Dokonano diagnozy określając silne i słabe strony (uwarunkowania wewnętrzne) oraz szanse i zagrożenia (uwarunkowania zewnętrzne).

Jako mocne strony należy rozumieć cechy (atuty), które w sposób pozytywny wyróżniają gminę w otoczeniu i spośród innych jednostek terytorialnych. Słabe strony to cechy będące konsekwencją ograniczeń wynikających z zasobów własnych, położenia geograficznego, struktury ludności, potencjału gospodarczego itp. Ich szybkie zdefiniowanie i właściwe rozpoznanie pozwoli na podjęcie działań ograniczających ich wpływ. Szanse to pozytywne zjawiska i tendencje w otoczeniu zewnętrznym, które odpowiednio wykorzystane staną się impulsem do rozwoju oraz osłabiają zagrożenia. Zagrożenia zaś, to wszystkie czynniki zewnętrzne, które postrzegamy jako bariery dla rozwoju, niezależne od gminy.

W efekcie analizy uzyskano cztery listy: silnych stron, które należy wzmacniać, słabych stron, które trzeba niwelować, szans, które należy wykorzystywać oraz zagrożeń, których należy unikać.

ZASOBY MATERIALNE

Słabe strony	Mocne strony
Brak bezpieczeństwa na drogach krajowych (niebezpieczne skrzyżowania, brak bezpiecznych przejść dla pieszych)	Atrakcyjne położenie w sąsiedztwie ponad 120 tys. miasta – stolicy samorządowej regionu – Zielonej Góry.
Konieczność ogromnych nakładów finansowych na modernizację sieci dróg gminnych	Dobrze rozwinięta infrastruktura drogowa: dobrze rozwinięta sieć dróg lokalnych. dogodny dojazd do terenów inwestycyjnych na terenie gminy.
Brak skomunikowania stolicy gminy z pozostałymi miejscowościami	Dobrze rozwinięta infrastruktura komunalna: Kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej na terenie gminy. Łatwy dostęp do sieci energetycznej.
Niedostatecznie rozwinięta baza turystyczna: zbyt mała ilość tras i szlaków rowerowych biegnących przez teren gminy brak konkretnych produktów turystycznych brak zaplecza gastronomicznego brak zaplecza noclegowego	Tereny nadające się do wykorzystania pod budownictwo mieszkaniowe i działalność usługową. Dobre warunki do rozwoju turystyki i rekreacji: nieskażone, malownicze tereny. liczne nieoznakowane szlaki nadające się do wędrówki pieszej, rowerowej i konnej. rozbudowa zbiornika wodnego w Świdnicy zaprojektowanie konkretnych produktów turystycznych związanych z potencjałem gminy
Zły stan obiektów zabytkowych	Dobre warunki klimatyczne i malownicze położenie na zalesionych wzniesieniach i dolinach Wału Zielonogórskiego.
Niska jakość przestrzeni publicznych (skwerków, placów zabaw, parków itp.)	Prężnie działający Ośrodek Sportu i Rekreacji oraz hala sportowa o wysokim, europejskim standardzie.
Peryferyjne położenie niektórych miejscowości w gminie	Bardzo dobra baza edukacyjna
Brak powszechnego dostępu do Internetu w wielu miejscowościach w gminie	Modernizacja oświetlenia ulicznego
Zły stan sieci energetycznej w gminie	Dwa silne ośrodki muzealne na terenie gminy
Brak strategicznego zarządzania mieniem komunalnym	
Zagrożenia	Szanse
Brak formalnej współpracy ze strony miasta.	Położenie blisko krajowych korytarzy komunikacyjnych: – W kierunku północ-południe (droga krajowa nr 27: Zielona Góra-Żary – Jakuszyce/Lubsko - Zasieki) i wschód - zachód (droga krajowa nr 32: Zielona Góra - Gubin). – Lotnisko – Port Lotniczy Zielona Góra w Babimoście – w odległości 60 km;

	na terenie gminy – łądowisko Grabowiec. – Węzeł linii kolejowej –Czerwieńsk i Świebodzin – w kierunku północnym i wschodnim; Zielona Góra i Żary – południe i zachód.
Brak zainteresowania dostępem komunikacyjnym ze strony przewoźników	Nawiązanie efektywnej współpracy z Zieloną Górą oraz sąsiednimi samorządami
Zły stan dróg powiatowych i wojewódzkich biegnących w obszarze gminy i brak działań modernizacyjnych ze strony zarządców tych dróg	Wypracowanie oferty korzystnej dla przewoźników transportu publicznego (nakłanianie do współpracy a nie rywalizacji)
Brak bezpieczeństwa na drogach krajowych (niebezpieczne skrzyżowania, brak bezpiecznych przejść dla pieszych)	Wprowadzanie alternatywnego połączenia drogowego o znaczeniu gminnym/powiatowym w stosunku do peryferyjnych miejscowości
Brak strategicznego zarządzania mieniem powiatowym i wojewódzkim mieniem komunalnym	Nawiązanie inwestycyjnej współpracy w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego
Większa przedsiębiorczość sąsiednich gmin	Rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej jako formy zatrudnienia mieszkańców
Brak jasnej koncepcji polityki rolnej i społecznej w odniesieniu do wsi w państwie;	Informacja i promocja gminy w sąsiedniej Zielonej Górze – odbiorcy komunikatów promujących weekendowy wypoczynek w Gminie Świdnica - Trendy w turystyce krajowej – turystyka aktywna
Pogarszający się system finansowania samorządów w Polsce – nakładanie nowych zadań bez zapewnienia środków finansowych na ich realizację	Bliskość dużych rynków zbytu
Brak spójnego programu rozwoju turystyki na poziomie regionalnym i powiatowym	Spodziewany wzrost zainteresowania przedsiębiorców i turystów z UE, zwłaszcza niemieckich,
Skomplikowane procedury ubiegania się o środki pozabudżetowe na finansowanie lokalnych przedsięwzięć o charakterze inwestycyjnym	Współpraca z właścicielem sieci energetycznej w celu jej modernizacji
Utrudnienia w dostępie do środków pomocowych Unii Europejskiej dla małych gmin wiejskich.	
Pogorszenie kondycji polskiej gospodarki	

ZASOBY LUDZKIE I INSTYTUCJONALNE

Słabe strony	Mocne strony
Proces starzenia się społeczeństwa	Łatwy i dogodny kontakt z instytucjami gospodarczymi, samorządowymi i państwowymi.
Niskie wykształcenie mieszkańców	Aktywni liderzy lokalni
Brak świadomości ekologicznej wśród mieszkańców	Duża aktywność organizacji pozarządowych oraz społecznych grup nieformalnych na terenie gminy
Niedostateczna współpraca z zielonogórskim ośrodkiem akademickim (OZE, higt-tech)	Wypracowane metody aktywizacji najstarszego pokolenia mieszkańców
Oferta pracy mało atrakcyjna dla młodych, wykształconych ludzi	Wysoki poziom samodzielności sołectw
Brak bezpośredniego połączenia ze stolicą gminy	Zaplecze organizacyjne w jednostkach OSP
Rosnący marazm i frustracja mieszkańców peryferyjnych miejscowości	Rosnąca liczba uczniów szkół gminnych
Pogłębianie się różnic materialnych wśród mieszkańców	Wysoka jakość nauczania i wychowania w przedszkolach, szkołach podstawowych i gimnazjum
Brak możliwości elastycznego reagowania spowodowana normami prawnymi	Promocja języków obcych (niemiecki, angielski)
Utrata poczucia tożsamości z lokalną społecznością	Zwiększająca się aktywność samorządów wiejskich
	Sprawny i aktywny samorząd gminny Przyjazne nastawienie do inwestorów. Efektywne pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych (unijnych i krajowych). Konsekwentna realizacja celów rozwojowych. Corocznie 30-40% budżetu przeznaczane na cele inwestycyjne.
Zagrożenia	Szanse
Brak formalnej współpracy ze strony miasta.	Położenie w zasięgu oddziaływania Zielonej Góry
Ucieczka młodych i wykształconych ludzi do większych ośrodków	Bliskość ośrodka edukacyjnego (szkoły średnie, zawodowe, technika i uczelnie wyższe)
Korzystanie z oferty edukacyjnej miasta (szkoły podstawowe i gimnazjalne, przedszkola)	Mobilność społeczeństwa i poszerzanie doświadczenia zawodowego i kompetencji
Pogłębiający się niż demograficzny	Możliwość finansowania wymiany i doświadczeń międzynarodowych z funduszy pozabudżetowych – współpraca na różnych płaszczyznach – kulturowa, edukacyjna, instytucjonalna itp.
Konkurencyjne oddziaływanie sąsiednich gmin o identycznych lub	Rozwój technik telekomunikacyjnych

podobnych wizjach rozwoju	
Skomplikowane procedury ubiegania się o środki pozabudżetowe na finansowanie lokalnych przedsięwzięć o charakterze społecznym	Bliskość rynku usług gospodarczych i społecznych.
Niestabilna polityka finansowa państwa	Dobre warunki do rozwoju turystyki i rekreacji
Zbyt niskie środki przeznaczone w ramach funduszy strukturalnych na rozwój lokalny	Spodziewany wzrost zainteresowania przedsiębiorców i turystów z UE, zwłaszcza niemieckich
Pogorszenie kondycji polskiej gospodarki	Rozwój bazy turystycznej – bliskość Zielonej Góry – odbiorcy komunikatów promujących weekendowy wypoczynek w Gminie Świdnica - Trendy w turystyce krajowej – turystyka aktywna
Brak możliwości elastycznego reagowania spowodowana normami prawnymi	Podnoszenie kwalifikacji kadr samorządowych
Przeciwstawianie dobra publicznego dobru jednostki	Rozwój dialogu: władze samorządowe i społeczeństwo, odpowiedzialna partycypacja społeczna w podejmowaniu decyzji
Utrata poczucia tożsamości z lokalną społecznością	Rozwój samodzielności na poziomie sołectw
	Edukacja ekologiczna prowadzona w szkołach oraz poprzez akcje w środowisku społecznym „dorosłym”

Podsumowanie:

Szansą dalszego rozwoju gminy Świdnica jest bardzo dogodne położenie komunikacyjne, walory środowiskowe oraz sąsiedztwo z Zieloną Górą. Na uwagę zasługuje również rosnąca aktywność społeczna i bardzo wysoki poziom nauczania w gminnych szkołach.

Podstawowe słabości gminy to brak skomunikowania ze stolicą gminy pozostałych miejscowości, słaba infrastruktura turystyczna (przede wszystkim brak rozwiniętej bazy noclegowej i gastronomicznej – pewną możliwość stwarza tu sąsiedztwo Zielonej Góry, jednakże jest to alternatywa dostosowana raczej do potrzeb i oczekiwań turystów stosunkowo zamożnych). To rodzi konieczność spójnej polityki informacyjnej, promocji walorów turystycznych oraz współpracy na niwie turystycznej z miastem oraz innymi samorządami.

Stabilna sytuacja w opłatach lokalnych oraz właściwy klimat dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości powoduje, że w gminie pojawiają się inwestorzy, brakuje jednak trwałej współpracy i poczucia wspólnego interesu na linii samorząd – przedsiębiorcy. Warto jednak zaznaczyć, że współpraca taka ma miejsce w przypadku działalności organizacji pozarządowych.

Negatywnym czynnikiem mającym wpływ na sytuację gminy jest niestabilna polityka finansowa państwa oraz rosnący zakres zadań zleczanych samorządom lokalnym bez zapewnienia adekwatnych środków finansowych. Sytuacja ta zmusza samorządy do zmiany polityki podatkowej zapewniającej odpowiednie finansowanie realizowanych zadań, co wiąże się bezpośrednio z koniecznością dostosowania stawek podatków lokalnych do warunków zmieniającej się sytuacji społecznej i gospodarczej w państwie.

Realizując inwestycje w zakresie ochrony środowiska (wodociągi, kanalizacja) Gmina Świdnica dowodzi, że jest przyjazna dla środowiska. Brakuje jednak działań związanych z promocją możliwości wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, należy również wzmocnić propagowanie postaw proekologicznych oraz podjąć radykalne działania zmierzające do wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców.

Dotychczasowy wzrost liczby mieszkańców i zainteresowanie nieruchomościami (przede wszystkim działkami budowlanymi) to rezultat otwartego i przyjaznego traktowania nowych mieszkańców – zarówno przez pracowników samorządowych, jak i radnych, którzy swoimi decyzjami tworzą sprzyjające warunki do zamieszkania. Pewnym problemem jest jeszcze niski poziom tożsamości i poczucia wspólnoty „starych” i „nowych” mieszkańców, zaś realnym zagrożeniem możliwe rozwarstwienie wynikające z różnic w statusie materialnym obu grup mieszkańców.

Podstawowym problemem gminy może okazać się wkrótce migracja młodych, aktywnych ludzi do większych i bardziej atrakcyjnych ośrodków miejskich.

Szansą na wzrost aktywności na rynku pracy oraz samozatrudnienie pewnej grupy mieszkańców jest rozwój turystyki wiejskiej – wykorzystującej przede wszystkim walory przyrodnicze gminy – rodzinne gospodarstwa agroturystyczne oraz pokoje dla gości (turystyka wiejska); jest to szansa na ożywienie życia gospodarczego i społecznego, zwłaszcza w peryferyjnie położonych miejscowościach.

Wszelkie obszary działań oraz same działania ze względu na wewnętrzne i zewnętrzne oddziaływanie powinny zostać określone właśnie w kontekście dwóch podstawowych kierunków: życia wewnętrznego gminy oraz wizerunku gminy na zewnątrz.

Jedynie polityka prowadzona z uwzględnieniem tych dwóch kierunków funkcjonowania gminy, stworzy w efekcie możliwość wykorzystania w pełni potencjału i atutów gminy przy jednoczesnym zminimalizowaniu słabych stron i zagrożeń rysujących się w przyszłości.

Należy zwrócić uwagę również na fakt, że czas opracowywania *Strategii...* przypadł na okres ogólnoswiatowego kryzysu gospodarczego. Ogromna skala oddziaływania kryzysu powoduje, że jego skutki społeczne i gospodarcze ponosi również samorząd lokalny, zarówno poprzez pogarszającą się sytuację przedsiębiorstw, społeczeństwa, jak i budżetu państwa. Kolejne lata globalnej zapaści gospodarczej będą w bardzo znaczący sposób wpływać na pogorszenie sytuacji finansowej i prawnej samorządów lokalnych.

III.2. Misja

Dążenie do zapewnienia wysokiego standardu życia mieszkańców przy wykorzystaniu wszystkich dostępnych instrumentów zrównoważonego rozwoju społecznego i gospodarczego gminy.

Przyjęta misja powinna doprowadzić do postrzegania wizerunku gminy na zewnątrz:

Gmina Świdnica – gmina, gdzie ludzie chcą mieszkać, odpoczywać i pracować.

III.3. Wizja gminy

Gmina Świdnica zrealizowała w latach 2010 – 2020 większość postulowanych w strategii celów. Zostały zakończone wszystkie podstawowe zadania w zakresie ochrony środowiska – cała gmina jest skanalizowana i zwodociągowana, społeczność gminy jest przyjazna dla środowiska, a społeczeństwo charakteryzuje się bardzo wysokim poziomem świadomości ekologicznej, co przejawia się choćby w powszechnej segregacji śmieci, odpadów komunalnych itp. oraz dbałości o stan środowiska przyrodniczego.

Efektywne wykorzystanie przez samorząd odnawialnych źródeł energii pozwala na znaczne zmniejszenie wydatków bieżących, co umożliwia realizację kolejnych inwestycji podnoszących standard życia i poziom bezpieczeństwa mieszkańców.

Mieszkańcy chętnie uczestniczą w działaniach na rzecz swoich małych społeczności – tworzą organizacje, podejmują wyzwania, realizują własne lokalne cele, w realizacji których samorząd jest jedynie partnerem wspierającym, a nie głównym realizatorem.

Przekłada się to nie tylko na wzrost liczby mieszkańców i obniżenie ujemnej demografii, ale i na wzrost znaczenia gminy, jako ważnego ośrodka wypoczynku i rekreacji dla miasta Zielona Góra.

Zwiększyła się również liczba uczniów w szkołach, ponieważ Gmina Świdnica słynie ze znakomitego poziomu nauczania oraz doskonałej oferty nowoczesnych zajęć pozalekcyjnych. Doskonała baza sportowa pozwala na organizację krajowych i międzynarodowych imprez młodzieżowych w kilku dyscyplinach sportowych.

Lokalna społeczność doceniła walory przyrodnicze i kulturowe regionu, co stało się uzupełnieniem zakrojonej na szeroką skalę promocji turystycznej gminy. Trasy i szlaki turystyczne (piesze, rowerowe, nordik-walking) nie tylko umożliwiły aktywną rekreację na tym terenie, ale i zwiększyły bezpieczeństwo ruchu drogowego.

Dzięki aktywnej współpracy UG i GOK z dwoma muzeami (Muzeum Archeologiczne Środkowego Nadodrza w Świdnicy, Lubuskie Muzeum Wojskowe w Drzonowie) na terenie gminy udało się stworzyć szereg atrakcyjnych form

rekreacji – rozpoczęto również budowę edukacyjno-rekreacyjnego „miasteczka” archeologów lubuskich. Doskonale funkcjonuje Ośrodek Sportu i Rekreacji „Bunkier” w Świdnicy, który obok istniejącego zaplecza sportowego w kompleksie sportowo-edukacyjnym, stanowi jeden z największych atutów gminy.

Gmina Świdnica stworzyła właściwe warunki dla rozwoju gospodarczego, w tym turystyki i pomaga mieszkańcom w znajdowaniu nowych źródeł utrzymania. Stabilna sytuacja w opłatach lokalnych oraz właściwy klimat dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości powoduje, że w gminie Świdnica pojawia się coraz więcej inwestorów, sporą liczbę stanowią również przedsiębiorcy mieszkańcy, którzy skorzystali z oferty doradczej Urzędu Gminy.

Nie ma istotnych problemów z komunikacją – dostępność do Świdnicy ze wszystkich miejscowości gminy jest dobra, nie ma również problemów z komunikacją z Zieloną Górą, ponieważ dzięki trafnej modernizacji sieci dróg i rosnącej liczbie ludności, udało się zracjonalizować i opracować optymalny system połączeń komunikacji podmiejskiej.

Tereny inwestycyjne w Słonem, Piaskach i Świdnicy zostały zakupione i zagospodarowane przez inwestorów zewnętrznych, którzy prowadzą działalność zgodną ze zrównoważonym rozwojem i zatrudniają mieszkańców gminy. Na terenie gminy funkcjonuje przedsiębiorstwo wykorzystujące najnowocześniejsze technologie.

Spora osób, kończąc studia poza miejscem zamieszkania, wraca do gminy. Część ludności zdecydowała się na rozpoczęcie własnej działalności turystycznej – rozwijają się gospodarstwa agroturystyczne i ekologiczne korzystające z dotacji unijnych.

Wszystkie są zadbane, w każdej miejscowości stworzona została przyjazna przestrzeń publiczna. Dzięki trasom rowerowym i pieszym, doskonałej informacji i oznakowaniu dróg można dotrzeć do wielu ciekawych miejsc w gminie oraz uczestniczyć w szeregu imprez organizowanych przez lokalne społeczności. Baza sportowa pozwala na uprawianie różnych sportowych dyscyplin – miejsca noclegowe i wyżywienie z ofertą lokalnych produktów są w każdej miejscowości.

Dzięki aktywnej współpracy z partnerami zagranicznymi, szczególnie niemieckimi, w gminie pojawiają się coraz liczniej turyści zagraniczni.

III.4. Plan operacyjny strategii – cele strategiczne, cele szczegółowe oraz ich realizacja

Plan operacyjny strategii to określenie strategicznych i szczegółowych celów rozwoju gminy oraz wypunktowanie działań, służących ich realizacji. Określone cele szczegółowe wynikają bezpośrednio z:

- analizy kierunków rozwoju gminy,
- analizy czynników sprzyjających rozwojowi gminy,
- zapisów wizji rozwoju gminy oraz celu głównego i celów szczegółowych.

Dla każdego z określonych w ten sposób celów określone zostały następnie szczegółowe działania – inwestycyjne i inne, nie-inwestycyjne. Ich realizacja doprowadzi w rezultacie do realizacji określonego celu w zakładanej perspektywie czasowej. Dla każdego z tych działań konieczne jest m.in. określenie przewidywanego horyzontu czasowego realizacji, instytucji odpowiedzialnych za jego realizację, przewidywanego budżetu oraz źródeł finansowania. Dwa ostatnie elementy pozwalają na realistyczne planowanie podejmowania kolejnych działań.

Cele oraz obszary priorytetowe określono dla dwóch aspektów funkcjonowania gminy: wewnętrznego i zewnętrznego wzajemnie przenikających się i uzupełniających. Kolejność prezentacji obszarów priorytetowych nie oznacza ich hierarchizacji.

Celem strategicznym jest podniesienie jakości życia mieszkańców oraz podniesienia atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej.

CEL STRATEGICZNY		
w kontekście wewnętrznym:		w kontekście zewnętrznym:
podniesienie jakości życia mieszkańców	Rozwój gminy Świdnica	podniesienia atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej
CELE SZCZEGÓŁOWE		
Obszar priorytetowy		
Bezpieczeństwo publiczne	Bezpieczeństwo	Bezpieczeństwo instytucjonalne
Bezpieczeństwo zdrowotne		Bezpieczeństwo energetyczne
		Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo energetyczne

Skomunikowanie miejscowości ze stolicą gminy oraz Zieloną Górą

Modernizacja sieci dróg gminnych

Powszechny dostęp do Internetu

Komunikacja

Skuteczny lobbing na rzecz modernizacji dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych na terenie gminy

Powszechny dostęp do Internetu

Budowa bazy noclegowej i gastronomicznej

Atrakcyjny produkt turystyczny

Rozwój działalności gospodarczej mieszkańców (agroturystyka, gastronomia)

Bogata oferta kulturalna

Potencjał turystyczny

Atrakcyjna oferta aktywnej turystyki wiejskiej

Współpraca z organizacjami turystycznymi w regionie

Współpraca z sąsiednimi samorządami

Bogata oferta kulturalna

Gospodarka odpadami komunalnymi

Edukacja ekologiczna mieszkańców gminy

Wykorzystanie OZE (przez inwestorów publicznych i prywatnych)

Ekologia

Preferencje dla inwestorów z branży proekologicznych

Dobry stan środowiska przyrodniczego

Podnoszenie jakości kształcenia młodzieży

Rozwój form kształcenia ustawicznego

Aktywność organizacji pozarządowych

Rozwój potencjału instytucjonalnego

Edukacja, rozwój zasobów ludzkich

Rozwój potencjału instytucjonalnego

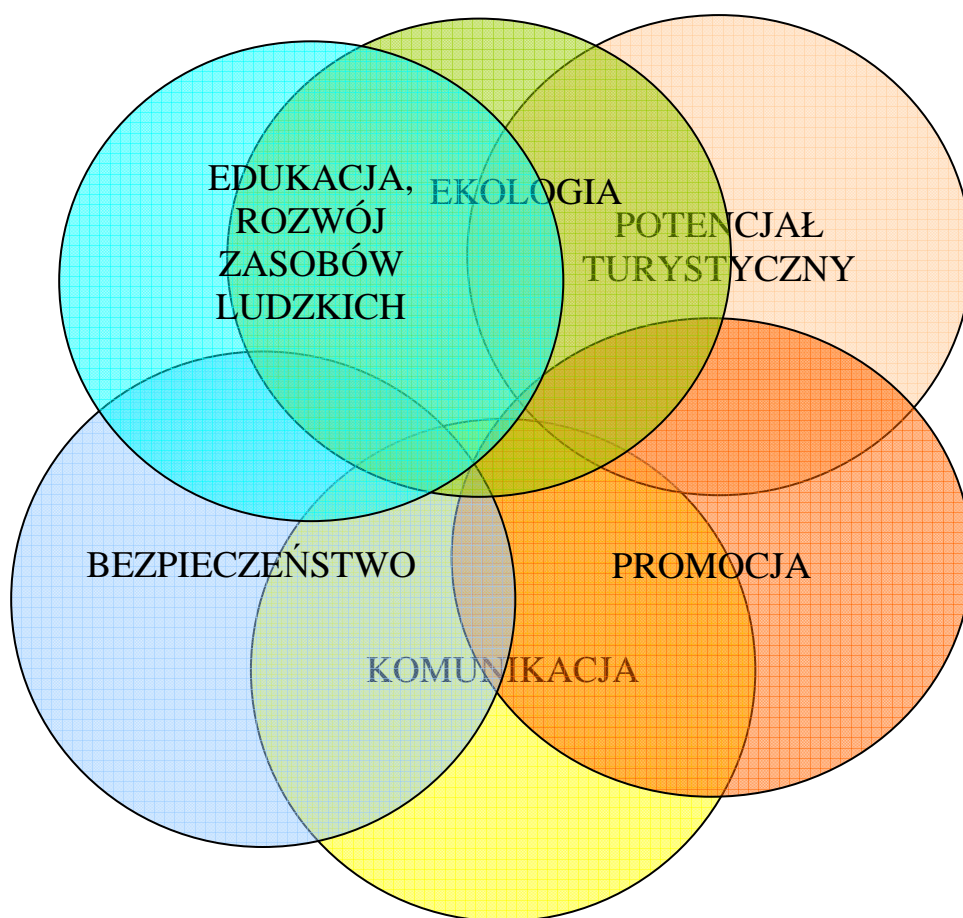
Promocja wysokiego poziomu edukacji

Atrakcyjna forma spędzania czasu i rozwoju dorosłych

Kształtowanie poczucia więzi i tożsamości lokalnej

Promocja

Promocja walorów turystycznych i gospodarczych gminy

Rys.1.Przenikanie się i oddziaływanie zadań realizowanych w ramach obszarów priorytetowych.

III.4.1. Wykaz zadań o charakterze nieinwestycyjnym związanych z realizacją celów szczegółowych:

Opisu zadań nieinwestycyjnych wpływających na osiągnięcie celów strategicznych dokonano w formie tabelarycznej.

Pierwsza kolumna: Zadanie, to krótki opis działań koniecznych do podjęcia;

Druga kolumna: Realizacja przedstawiono podmioty/instytucje odpowiadające za realizację działań prezentowanych w kolumnie pierwszej;

Trzecia kolumna: Oddziaływanie, to krótki opis adresatów działań, efektów, jakie działania powinny przynieść.

Dla ułatwienia zadania opisano w ramach poszczególnych obszarów priorytetowych.

Obszar priorytetowy		
Bezpieczeństwo		
Zadanie	Realizacja	Oddziaływanie
Zapewnienie właściwego funkcjonowania instytucji publicznych o wysokim stopniu zaufania publicznego	Władze samorządowe	Zadanie skierowane bezpośrednio na podnoszenie kompetencji pracowników samorządowych, współpracę z policją, strażą pożarną, prokuraturą itp
Lobbing na rzecz budowy i modernizacji sieci energetycznych i gazowniczych oraz dróg i likwidacji na nich miejsc niebezpiecznych	Władze samorządowe, mieszkańcy gminy, organizacje pozarządowe, rady sołeckie	Adresatami prowadzonych działań są przede wszystkim zarządcy dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych; zarządcy sieci energetycznych i gazowniczych
Lobbing na rzecz stworzenia mieszkańcom gminy możliwości skorzystania z usług lekarzy specjalistów na terenie gminy	Władze samorządowe i radni wszystkich szczebli, organizacje pozarządowe	Celem zadania jest podniesienie stanu zdrowotnego mieszkańców gminy poprzez ułatwienie dostępu do specjalistów
Komunikacja		
Zadanie	Realizacja	Oddziaływanie
Podjęcie działań zmierzających do uruchomienia połączenia transportem pasażerskim stolicy gminy z pozostałymi miejscowościami	Władze samorządowe, mieszkańcy, radni gminni	Celem działania jest stworzenie korzystnej oferty inwestycyjnej dla inwestora zainteresowanego działalnością transportową w obrębie gminy
Lobbing na szczeblu samorządowych władz	Władze samorządowe,	Celem jest wymuszenie koniecznych inwestycji drogowych

wojewódzkich i powiatowych na rzecz modernizacji dróg na terenie gminy	radni gminni, sołtysi, rady sołeckie	
Lobbing na szczeblu władz wojewódzkich oraz operatorów sieci na rzecz inwestycji obejmujących teren gminy	Władze samorządowe, organizacje pozarządowe, mieszkańcy	Powszechny dostęp do internetu (szerokopasmowy lub radiowy)
Potencjał turystyczny		
Zadanie	Realizacja	Oddziaływanie
Pomoc mieszkańcom w tworzeniu małej, rodzinnej bazy noclegowo-gastronomicznej	Samorząd, organizacje pozarządowe	Zwiększenie ilości gospodarstw agroturystycznych i miejsc noclegowych w gminie; zainteresowanie mieszkańców tego typu działalnością
Współpraca z organizacjami turystycznymi w regionie	Samorząd, organizacje pozarządowe	Zwiększenie atrakcyjności gminy, zaistnienie w świadomości działaczy turystycznych
Współpraca z sąsiednimi samorządami oraz innymi instytucjami, np. ALP	Samorząd, organizacje pozarządowe	Wspólna oferta turystyczna, promocja etc, inicjowanie wspólnych przedsięwzięć
Współpraca z ZOK, organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami mieszkańców itp	Władze samorządowe, GOK, NGO	Atrakcyjna oferta kulturalna, angażująca mieszkańców całej gminy, dostosowana do różnych odbiorców etc.
Ekologia		
Zadanie	Realizacja	Oddziaływanie
Współpraca z sąsiednimi samorządami	Władze samorządowe	Wspólna polityka „śmieciowa” w regionie
Edukacja ekologiczna mieszkańców gminy	Władze samorządowe, szkoły, NGO	Świadomość mieszkańców
Promocja wykorzystania OZE	Władze samorządowe	Publikacje, wsparcie działań informacyjnych innych podmiotów/instytucji;
Edukacja, rozwój zasobów ludzkich		
Zadanie	Realizacja	Oddziaływanie
Wsparcie działań dotyczących kształcenia i rozwoju zainteresowań osób dorosłych itp.	Władze samorządowe, radni gminni, NGO	Działania skierowane do NGO zrzeszających osoby dorosłe, instytucji i podmiotów „organizujących” aktywne życie społeczne osób starszych itp.;
Systematyczne podnoszenie jakości i poziomu nauczania	Władze samorządowe	wyrównanie szans młodzieży wiejskiej w stosunku do możliwości

	radni gminni, dyrekcja szkół	jakie daje swoim mieszkańcom miasto
Wsparcie finansowe, szkoleniowe i doradcze dla NGO	Władze samorządowe, radni gminni	Aktywność społeczeństwa jako przejaw zaangażowania w życie lokalne, wzrost poczucia tożsamości lokalnej
Podnoszenie potencjału instytucjonalnego samorządu (szkolenia, best practice)	Kierownictwo urzędu/jednostek podległych	Podnoszenie kompetencji pracowników samorządowych w celu podniesienia jakości obsługi interesantów oraz realizacji zadań
	Promocja	
Zadanie	Realizacja	Oddziaływanie
Kształtowanie poczucia więzi i tożsamości lokalnej	Samorząd, Szkoły, NGO	Wzrost poczucia tożsamości lokalnej, znajomość symboliki gminnej, walorów i historii Ziemi Świdnickiej wśród mieszkańców
Współpraca z organizacjami turystycznymi, z mieszkańcami gminy oraz NGO i sąsiednimi samorządami lokalnymi	Władze samorządowe, organizacje pozarządowe	Promocja walorów turystycznych i gospodarczych gminy na zewnątrz

III. 4.2. Wieloletni Program Inwestycyjny – wykaz zadań o charakterze inwestycyjnym związanych z realizacją celów szczegółowych:

Bezpieczeństwo							
Lp.	Nazwa zadania	Lokalizacja	Przewidywane lata realizacji	Przewidywany koszt (zł)	Uwagi/źródło sfinansowania	Obszar priorytetowy (oddziaływanie inwestycji)	Stan realizacji
1.	Modernizacja sieci energetycznej i punktów świetlnych; budowa nowych punktów świetlnych	Cała gmina	2010-2012	2 000 000,00	finansowanie ze środków własnych, w tym tzw. „samospłata”,	Ekologia, Potencjał turystyczny	Zakończono etap 2010-2012
			następnie na bieżąco	w miarę możliwości finansowych	RPO 2014-2020 – formuła ZIT		Zadanie w trakcie realizacji
2.	Budownictwo socjalne		2014-2020	zależne od zakresu przyjętego zadania	Zadanie uzależnione od pomocy Państwa	Rozwój zasobów ludzkich,	Zadanie w trakcie realizacji
Komunikacja							
Lp.	Nazwa zadania	Lokalizacja	Przewidywane lata realizacji	Przewidywany koszt (zł)	Uwagi/źródło sfinansowania	Obszar priorytetowy (oddziaływanie inwestycji)	Stan realizacji

1.	Budowa i modernizacja utwardzonych dróg	cała gmina: I etap – Świdnica, Wilkanowo, Słone	od 2013 sukcesywnie, w miarę możliwości finansowych	powyżej 40 mln zł	środki własne, środki pomocowe – PROW 2014- 2020, Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej	Bezpieczeństwo, Potencjał turystyczny	Zadanie w trakcie realizacji;
2.	Budowa utwardzonej drogi Radomia – Słone	Radomia – Słone	2013-2016	1 576 000,00	środki własne, NPBDL	Bezpieczeństwo, Edukacja, Potencjał turystyczny	Zadanie zakończone
3.	Budowa utwardzonej drogi Drzonów – Lipno	Drzonów – Lipno	2015-2020	5 000 000,00	środki własne, środki pomocowe	Bezpieczeństwo, Edukacja, Potencjał turystyczny	
4.	Powszechny dostęp do Internetu	Cała gmina, szczególnie obszary zmarginalizowa ne, tzw. „białe plamy”	2010-2014	trudny do oszacowania: środki operatorów, środki własne, dofinansowani e ze środków pomocowych	Zadanie realizowane we współpracy z UMWL i inwestorem zewnętrznym	Bezpieczeństwo, Edukacja, rozwój zasobów ludzkich, Potencjał turystyczny	Zadanie zakończone

Potencjał turystyczny

Lp.	Nazwa zadania	Lokalizacja	Przewidywane lata realizacji	Przewidywany koszt (zł)	Uwagi/źródło sfinansowania	Obszar priorytetowy (oddziaływanie inwestycji)	Stan realizacji
1.	Modernizacja i budowa ścieżek rowerowych na terenie gminy: etap I – Letnica – Letnica Bloki/stacja kolejowa; Świdnica – Ochla (do granic gminy) etap II – Piaski – Świdnica – Zielona Góra (w ramach koncepcji Euroregionu SNB)	Letnica wzdłuż drogi powiatowej, Wzdłuż drogi wojewódzkiej Wzdłuż dróg powiatowych, gminnych, leśnych cała gmina	od 2014-2020	1 000 000,00 1 000 000,00 sukcesywnie, w miarę możliwości finansowych, środki własne, powiatu i województwa	RPO 2014-2020 – w ramach ZIT EWT 2014-2020 inwestycja powiązana z inwestycjami gmin ościennych we współpracy z ALP; PROW 2014-2020 – LEADER	Komunikacja, Bezpieczeństwo. Promocja	W trakcie rozmów ze starostą powiatowym oraz prezydentem miasta Trwają prace koncepcyjne
2.	Oznaczenie szlaków turystycznych na terenie gminy	Cała gmina	2010-2013	stosunkowo niewielkie środki własne, PROW 2014-2020 – LEADER	we współpracy z ALP, NGO oraz ościennymi samorządami	Komunikacja, Bezpieczeństwo, Promocja	Zadanie w trakcie realizacji

3.	Modernizacja zboru poewangelickiego w Letnicy – etap I etap II	Letnica	2009– 2010	800 000,00	dofinansowanie w ramach PROW – 50 % kosztów netto	Edukacja, rozwój zasobów ludzkich, Promocja	I etap zrealizowany
	2014-2020		1 500 000,00	środki własne, środki pomocowe, środki podmiotów zainteresowanych			
	Modernizacja pałacu	Letnica	2014 – 2020	7 000 000,00	środki pomocowe lub PPP		Dotychczas wykonano drobne prace remontowe; ze względu na konieczność kompleksowego remontu oraz brak środków budynek przeznaczono do sprzedaży przy zachowaniu funkcji kulturalnych, rekreacyjnych itp.
4.	Budowa boisk wiejskich	Teren całej gminy	2010 – 2011	300 000,00	dofinansowanie w ramach PROW – 50 % kosztów netto oraz środki własne	Edukacja, rozwój zasobów ludzkich, Promocja, Bezpieczeństwo	Zadanie zakończone w następujących miejscowościach: Letnica, Świdnica, Piaski,

			po 2012	600 000,00	Środki własne, środki rad sołeckich, środki pomocowe – zadanie wykonane przy współpracy NGO, rad sołeckich		Zadanie zakończone w następujących miejscowościach: Grabowiec, Radomia, Lipno, Koźła, Świdnica OSiR Bunkier
5.	Rewitalizacja zbiorników wodnych	Grabowiec	2010-2012	150 000,00	Środki własne, środki FOGR, Środki rady sołeckiej	Edukacja, rozwój zasobów ludzkich, Promocja, Bezpieczeństwo	Zrealizowano główny etap
		Koźła	od 2012	300 000,00	Środki własne, środki FOGR, Środki rady sołeckiej, Środki inwestora zewnętrznego		Zadanie wykonane
		Drzonów					Zadanie w trakcie realizacji
6.	Restauracja parków Zabytkowe parki w Świdnicy, Letnicy i Lipnie	Cała gmina	od 2011 2014-2020	Sukcesywnie, w miarę możliwości finansowych oraz zaangażowania sołectw	Środki własne, Środki rady sołeckiej, Środki inwestora zewnętrznego i pomocowe – RPO 2014-2020 – formuła ZIT	Edukacja, rozwój zasobów ludzkich, Promocja, Bezpieczeństwo	Zadanie w trakcie realizacji
Ekologia							
Lp.	Nazwa zadania	Lokalizacja	Przewidywane	Przewidywany	Uwagi/źródło	Obszar	Stan realizacji

			lata realizacji	koszt (zł)	sfinansowania	priorytetowy (oddziaływanie inwestycji)	
1.	Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z przykanalikami oraz sieci wodociągowej z przyłączami w Piaskach	Piaski	2010-2012	3 400 000,00	85% dotacja 15% środki własne LRPO	Bezpieczeństwo, Potencjał turystyczny	Zadanie zakończone
2.	Budowa sieci kanalizacyjnej w Letnicy	Letnica	2010-2011	3 300 000,00	85% dotacja 15% środki własne LRPO	Bezpieczeństwo, Potencjał turystyczny	Zadanie zakończone
3.	Budowa sieci kanalizacyjnej w Koźli	Koźla	2010-2011	3 400 000,00	50% dotacja 50% + VAT środki własne PROW	Bezpieczeństwo, Potencjał turystyczny	Zadanie zakończone
4.	Budowa sieci kanalizacyjnej w Grabowcu i w Lipnie	Grabowiec, Lipno	2011-2012	3 400 000,00	50% dotacja 50% + VAT środki własne PROW	Bezpieczeństwo, Potencjał turystyczny	Zadanie zakończone
5.	Budowa systemu kanalizacyjnego w Świdnicy	Świdnica	2011	500 000,00	85% dotacja 15% środki własne LRPO	Bezpieczeństwo, Potencjał turystyczny	Zadanie zakończone
6.	Modernizacja sieci wodociągowej w ul. Długiej w Świdnicy wraz z odtworzeniem nawierzchni asfaltowej (w odcinku drogi gminnej)	Świdnica	2011	1 000 000,00	środki własne	Bezpieczeństwo, Potencjał turystyczny	Zadanie zakończone
7.	Modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Świdnica	Aglomeracja świdnicka (wg KPOŚiK)	2014-2020	5 000 000,00	Środki pomocowe – RPO 2014-2020	Bezpieczeństwo, Potencjał turystyczny	Trwają prace konceptyjne

8.	Termomodernizacja budynków publicznych na terenie gminy Etap I – audyt energetyczny Etap II – prace modernizacyjne Etap III – prace modernizacyjne sal wiejskich w następującej kolejności: 1. Drzonów, Piaski, 2. Buchałów, Koźła, Grabowiec, Lipno, 3. Słone, Letnica, 4. Radomia, Wilkanowo	Cała gmina	od 2011	Koszty zostaną oszacowane po wykonaniu audytów energetycznych	warunek dofinansowania ze środków pomocowych etap III – sukcesywnie w miarę możliwości finansowych	Bezpieczeństwo, Potencjał turystyczny	I etap zakończono II etap – w trakcie realizacji III etap - dotychczas wykonano prace w: Słonem, Drzonowie, trwają prace w Piaskach i Buchałowie
9.	Termomodernizacja budynków publicznych - budynki oświatowe i budynki administracyjne		Od 2011-2014	1 300 000,00	Środki LRPO 2007-2013, formuła PPP	Bezpieczeństwo, Potencjał turystyczny	Zadanie w trakcie realizacji; zakończono etap inwestycyjny

10.	Wdrożenie i funkcjonowanie nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi	Cała gmina	od 2011 do 2013	70 000,00 rocznie	środki własne, środki podmiotów zainteresowanych; od wejścia w życie ustawy – środki właścicieli nieruchomości, podmiotów gospodarczych, mieszkańców	Bezpieczeństwo, Potencjał turystyczny	We współpracy z ościennymi samorządami (Związek Gmin Zielonogórskich) oraz inwestorem prywatnym od II p. 2013r. samodzielne działania za pośrednictwem operatora wybranego w drodze pzp
11.	Rozbudowa zbiornika retencyjnego w Świdnicy	Świdnica	2010-2014	2 300 000,00	Środki pomocowe – 70% LRPO	Bezpieczeństwo, Potencjał turystyczny	Zadanie zakończone
Edukacja, rozwój zasobów ludzkich							
Lp.	Nazwa zadania	Lokalizacja	Przewidywane lata realizacji	Przewidywany koszt (zł)	Uwagi/źródło sfinansowania	Obszar priorytetowy (oddziaływanie inwestycji)	Stan realizacji
1.	Budowa przedszkola w Świdnicy	Świdnica	2009-2014	3 000 000,00	realizacja pod warunkiem dofinansowania w wysokości	Promocja, Bezpieczeństwo	realizacja zadania zawieszona – brak środków pomocowych

					min 50% lub PPP		
2.	Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Słone	Słone	2012-2014	2 000.000,00	realizacja pod warunkiem dofinansowania w wysokości minimum 65 %	Promocja, Bezpieczeństwo	Wykonano PT; realizacja zadania zawieszona – brak środków pomocowych
3.	Budowa astrobazy w Świdnicy	Świdnica	2011-2013	350 000,00	Zadanie inwestycyjne realizowane przez UMWL - dofinansowanie ze środków LRPO	Potencjał turystyczny, Promocja	Zadanie realizowane we współpracy z samorządem regionalnym W trakcie prac koncepcyjnych W 2015 r. UMWL zrezygnował z realizacji inwestycji
4.	Tworzenie gminnej instytucji kultury (GOK) z remontem istniejących budynków	Świdnica	2010-2018	3 500 000,00	środki własne i zewnętrzne	Potencjał turystyczny, Promocja	Zadanie w trakcie realizacji

UWAGA:

1. W zależności od uwarunkowań zewnętrznych czas realizacji poszczególnych inwestycji może ulegać zmianom.
2. Koszty przewidywane dla poszczególnych zadań mogą ulec znacznym zmianom.

III.4.3. Inwestycje zaplanowane przez mieszkańców do realizacji na terenie poszczególnych miejscowości gminy (zgodnie zatwierdzonymi Planami Odnowy Miejscowości)³

Plany odnowy miejscowości (POM) są dokumentami strategicznymi określającym rozwój wsi leżących w gminie Świdnica w sferze społeczno - gospodarczej na lata 2009 – 2020. Plany zostały opracowane przez mieszkańców wsi w celu stworzenia całościowej wizji rozwoju miejscowości, uwzględniającej czynniki zewnętrzne i wewnętrzne wpływające na możliwość realizacji planowanych działań oraz umożliwienia pozyskania środków zewnętrznych na realizację zadań. Zaplanowane działania odpowiadają rzeczywistym potrzebom mieszkańców, wykorzystują potencjał i możliwości sołectw.

Zadania ujęte w Planie Odnowy Miejscowości wpisują się w założenia Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 - 2013, szczególnie w cele zawarte w Osi priorytetowej 3, działaniu „Odnowa i rozwój wsi” oraz „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej”, a także w Osi Priorytetowej 4. Plan może stanowić również dokument pomocniczy przy planowaniu działań współfinansowanych z innych źródeł zewnętrznych.⁴

SŁONE

l.p	DZIAŁANIE	PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI	PRZEWIDYWANY KOSZT (brutto, zł)	STAN REALIZACJI
1.	Budowa sali gimnastycznej w miejscowości Słone	2009-2015	1.805.000,00	
2.	Gminne Centrum Wolontariatu i Odnowy Wsi w miejscowości Słone	2009-2020	50.000,00	Zadanie wykonane - I etap
3.	Modernizacja sali wiejskiej – wymiana sufitu i instalacji elektrycznej Wyposażenie sali wiejskiej	2011	40.000,00	Zadanie wykonane
		2020	20.000,00	Zadanie w trakcie realizacji
4.	Budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego ogólnie dostępnego dla dzieci i młodzieży	2009	550.000,00	Zadanie wykonane
5.	Modernizacja wewnętrznych dróg lokalnych poprzez ich utwardzenie	ok. 2011-2013	-	
6.	Kapitalny remont drogi – ul. Słoneczna i Objazdowa, wraz z budową chodników	ok. 2014	-	Zadanie wykonane
7.	Poprawa stanu bezpieczeństwa przy szkole w Słone – zatoka, chodniki, zabezpieczenia (barierki) oraz poprawa	ok. 2014	-	Zadanie wykonane

³ W przypadku zadań, zaplanowanych do realizacji w pewnym odstępie czasu, koszt zostanie ustalony w momencie podjęcia bezpośrednich przygotowań do inwestycji; dla zadań, dla których koszt zależy od zastosowanych standardów, jakości sprzętu etc, ceny zostaną ustalone na bieżąco.

⁴ Zakres informacji, które powinny znaleźć się w POM oraz procedurę zatwierdzania dokumentu określa Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Odnowa i rozwój wsi" objętego Programem Rozwoju obszarów wiejskich na lata 2007-2013 (Dz.U. 2008 nr 38 poz. 220)

	stanu ulicy szkolnej.			
8.	Wiejski plac zabaw dla dzieci.	ok. 2014	50 000,00	
9.	Sala wiejska – zagospodarowanie terenu – polbruk, ławki etc.	ok. 2012	5 000,00	Zadanie w trakcie realizacji
10.	Przystanek szynobusu.	ok. 2012-2013	Zadanie podmiotu zewnętrznego	
11.	Instalacja punktów świetlnych na drogach bocznych oraz na alei Brzozowej (droga powiatowa)	ok. 2012	Zadanie podmiotu zewnętrznego	Zadanie w trakcie realizacji
12.	Zagospodarowanie boiska.	ok. 2014	50 000,00	Zadanie w trakcie realizacji
13.	Budowa parkingu przy kościele w Słonem.	ok. 2014	5 000,00	Zadanie w trakcie realizacji
14.	Gazyfikacja	Termin realizacji do uzgodnienia z inwestorem	Koszt inwestycji wg kosztorysu inwestora zewnętrznego	
15.	Budowa ronda na skrzyżowaniu drogi krajowej nr 27 z drogą powiatową	Termin realizacji do uzgodnienia z inwestorem	Koszt inwestycji wg kosztorysu inwestora zewnętrznego	
16.	Wprowadzenie dla mieszkańców wsi Słone ogólnodostępnego Internetu	Termin realizacji do uzgodnienia z inwestorem	Koszt inwestycji wg kosztorysu inwestora zewnętrznego	Zadanie zrealizowano (internet radiowy)

KOŹLA

I. p	DZIAŁANIE	PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI	PRZEWIDYWANY KOSZT (brutto, zł)	STAN REALIZACJI
1.	Budowa boiska sportowego i placu zabaw.	2009 – 2010	55 000,00	Zadanie wykonane
2.	Modernizacja sali wiejskiej.	2009 – 2011	146 000,00	Zadanie w trakcie realizacji
	2.1. Ocieplenie i elewacja sali,	2010 – 2011	40 000,00	
	2.2. Naprawa pokrycia dachowego,	2009	6 000,00	Zadanie wykonane
	2.3. Instalacja kolektora słonecznego,	2009 – 2010	10 000,00	
	2.4. Wymiana instalacji elektrycznej,	2009 – 2010	8 000,00	Zadanie wykonane
	2.5. Modernizacja ogrzewania,	2009	20 000,00	Zadanie wykonane
	2.6. Remont kuchni,	2009 – 2010	15 000,00	Zadanie wykonane
	2.7. Budowa podjazdu dla niepełnosprawnych,	2009 – 2010	5 000,00	
	2.8. Remont sali głównej i zaplecza,	2009	14 000,00	Zadanie wykonane
	2.9. Instalacja klimatyzacji.	2010	28 000,00	

3.	Wyposażenie kuchni przy sali wiejskiej.	2009 – 2013	-	Zadanie wykonane
4.	Wymian okien w szkole podstawowej i ogrodzenia terenu szkoły.	2010 - 2011	35 000,00	Zadanie wykonane
5.	Umieszczenie Wiejskiego Ośrodka Zdrowia w szkole podstawowej z adaptacją dotychczasowych pomieszczeń na siłownię i kawiarenkę internetową	2009 - 2012	15 000,00 – 20 000,00	Zadanie w trakcie realizacji
6.	Renowacja zabytkowego kościoła parafialnego pw. św. Jadwigi z XIV wieku w Koźli	od 2009-2018	?	Zadanie w trakcie realizacji
	6.1. Renowacja zabytkowego ołtarza kościoła w Koźli.	od 2009-2018	?	
	6.2. Modernizacja elewacji wieży kościoła.	od 2009-2018	?	
	6.3. Uruchomienie zegarów na wieży kościelnej.	od 2009-2018	?	
	6.4. Renowacja wnętrza kościoła.	od 2009-2018	?	
7.	Modernizacja dróg.	po zakończeniu prac kanalizacyjnych – zadanie wykonane		
8.	Pielęgnowane lokalnych tradycji.	2009 - 2018	-	Zadanie w trakcie realizacji
9.	Dążenie do powołania Towarzystwa Przyjaciół Koźli.	od 2009	-	Zadanie wykonane
10.	Doposażenie sali środowiskowej.	na bieżąco	-	Zadanie w trakcie realizacji
11.	Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z przykanalikami we wsiach Letnica, Koźla, Świdnica i Piaski.	2009 – 2011	11 000 000,00	Zadanie wykonane
12.	Ułożenie chodnika wzdłuż dróg (zwłaszcza drogi do szkoły)	2013-2015	Oszacowana po wykonaniu projektu technicznego	
13.	Budowa parkingu przy cmentarzu.	2013	40 000,00	
14.	Budowa kaplicy cmentarnej.	2012-2015	150 000,00	
15.	Położenie asfaltu na drogach gminnych wraz z okrawężnikowaniem.	2013-2018	Oszacowana po wykonaniu projektu technicznego	
16.	Ułożenie asfaltu na drodze powiatowej nr 1180 F do Bogaczowa.	2011-2018	Inwestycja Powiatu Zielonogórskiego	

ŚWIDNICA

l.p	DZIAŁANIE	PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI	PRZEWIDYWANY KOSZT (brutto, zł)	STAN REALIZACJI
1.	Modernizacja oświetlenia w Świdnicy	do 2011	150 000,00	Zadanie w trakcie realizacji
2.	Budowa dróg i oświetlenia na nowopowstałych osiedlach i na ulicy Leśnej	do 2014 (uzależnione od tempa rozrastania	oświetlenie – 350 000,00 szacunkowy koszt	Zadanie w trakcie realizacji

		się osiedli)	1 mb drogi 300,00	
3.	Modernizacja dróg w Świdnicy ul. Drzymały i Piaskowa	2010	1 300 000,00	wykonano I etap
4.	Połączenie drogowe Łochowo – Świdnica	do 2011	Szacunkowy koszt 1mb drogi 200,00; razem około 1 500 000,00	
5.	Budowa nowych chodników	do 2015	ze względu na zmieniające się ceny rynkowe koszt zostanie ustalony w momencie przygotowywania inwestycji	
6.	Modernizacja i restauracja zabytkowego Kościoła św. Marcina w Świdnicy	2011-2018	300 000,00 – 400 000,00	Zadanie wykonane
7.	Rozbudowa rekreacyjnego zbiornika wodnego w Świdnicy	2009-2013	3 300 000,00	Zadanie wykonane
8.	Budowa hali sportowej przy Zespole Szkół	2009-2010	9 800 000,00	Zadanie wykonane
9.	Budowa przedszkola	2009-2013	2 000 000,00	
10.	Osiedlowe miniplace zabaw	do 2014	Szacunkowy koszt 1 placu 35 000,00	Zadanie wykonane
11.	Stworzenie wiejskiego centrum kultury (Instytucji Kultury) – sala wiejska (na bazie sali szkolno-wiejskiej)	do 2010-2013	ok. 500 000,00	Zadanie wykonane
12.	Zagospodarowanie parku spacerowego	do 2011	25 000,00	
13.	Budowa ścieżki zdrowia	do 2013	80 000,00	
14.	Budowa ścieżki rowerowej (lub wyznaczenie szlaków rowerowych)	2011-2012		W trakcie realizacji
15.	Budowa boisk	Środki pomocowe/Być może prywatny inwestor; koszt około 100 000,00, drugie ok. 1 500 000,00		Zadanie wykonane
16.	Modernizacja OSiR Bunkier w Świdnicy	do 2011	110 000,00	Zadanie w trakcie realizacji
17.	Utworzenie karczmy/kawiarni/restauracji	Prywatny inwestor		Zadanie wykonane
18.	Przychodnia lekarska	2009-2018	Projekt nieinwestycyjny	Zadanie wykonane

LETNICA

l.p	DZIAŁANIE	PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI	PRZEWIDYWANY KOSZT (brutto, zł)	STAN REALIZACJI
1.	Powstanie Letnickiego Centrum Kultury, jako międzynarodowego (polsko-niemieckiego) ośrodka współpracy, kultury i rekreacji.	2009 – 2018	5 510 000,00	Zadanie w trakcie realizacji
	1.1 Modernizacja zboru poewangelickiego w Letnicy.	2009 – 2018	1 000 000,00	Zadanie w trakcie realizacji – wykonany I etap
	1.2 Modernizacja dworu.	2010 – 2018	3 000 000,00	
	1.3 Budowa boiska.	2010 – 2018	800 000,00	Zadanie wykonane
	1.4 Budowa zbiornika wodnego (kąpieliska).	2009 - 2018	500 000,00	
	1.5 Restauracja parku.	2015	200 000,00	Zadanie w trakcie realizacji
	1.6 Zakup pieca ceramicznego.	2011	10 00,00	
2.	Modernizacja kościoła katolickiego.	2009-2018	1 500 000,00	
3.	Atrakcyjny wygląd wsi – budowa fontanny i „skwerka spotkań” w Letnicy.	2009 – 2012	100 000,00	Zadanie w trakcie realizacji
4.	Instalacja tablic powitalnych przy wjeździe do Letnicy.	2009 – 2015	20 00,00	
5.	Kształtowanie ciekawego wizerunku wsi.	2009 – 2015	?	Zadanie w trakcie realizacji
6.	Modernizacja remizy strażackiej	2013	50 000,00	Zadanie wykonane
7.	Modernizacja i wyposażenie świetlicy wiejskiej.	2009-2012	90 00,00	Zadanie w trakcie realizacji
8.	Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z przykanalikami we wsiach Letnica, Koźła, Świdnica i Piaski	2009 – 2011	11 000 000,00	Zadanie w trakcie realizacji
9.	Kompleksowa renowacja dróg wiejskich	2011 - 2018	Na bieżąco	
10.	Wybudowanie chodnika łączącego osiedle Letnica z Letnicą	2012-2015	160 0,00	Trwają prace koncepcyjne
11.	Aktywizacja mieszkańców do udziału w życiu społecznym	2011-2018	-	Zadanie w trakcie realizacji
12.	Rozgrywki sportowe na boisku	2011-2018	-	Zadanie w trakcie realizacji
13.	Rewitalizacja zdegradowanego osiedla popegeerowskiego	2011- ?	Inwestycja zewnętrznego inwestora	

DRZONÓW

l.p	DZIAŁANIE	PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI	PRZEWIDYWANY KOSZT (brutto, zł)	STAN REALIZACJI
1.	Kultywowanie lokalnych tradycji.	2009 – 2020	50 000,00	Zadanie w trakcie realizacji
2.	Remont dachu kościoła.	2009 – 2010	100 000,00	Zadanie wykonane
3.	Remont dachu i elewacja pałacu	2011 - 2013	1 200 000,00	
4.	Elewacja kościoła.	2010 – 2013	100 000,00	Zadanie wykonane
5.	Wykonanie profesjonalnego placu zabaw i boiska.	2009 - 2012	50 000,00	Zadanie wykonane
6.	Wykonanie ogrodzenia kompleksu pałacowo-parkowego.	2001 - 2014	200 000,00	
7.	Wymiana centralnego ogrzewania w pałacu.	2015	200 000,00	
8.	Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego.	2011 - 2014	1 000 000,00	W trakcie
9.	Remont kapitalny obu sal wiejskich-wymiana centralnego ogrzewania, nowa scena, naprawa i wymiana podłogi, naprawa zalanych sufitów, szatnia i nowe tynki itp.Elewacja dwóch sal wiejskich. .	2001 - 2014	120 000,00	Zadanie w trakcie realizacji
10.	Wykonanie parkingu i chodnika przy salach wiejskich.	2011 - 2014	100 000,00	
11.	Współdziałanie w sprawie uzyskania dostępu do Internetu.	2011 - 2014	50 000,00	Zadanie wykonane
12.	Naprawa zegara na wieży kościelnej.	2013	80 000,00	
13.	Renowacja organów.	2014	80 000,00	
14.	Utwardzenie dróg gminnych.	2014	2 000 000,00	
15.	Wybudowanie kaplicy cmentarnej.	2017	350 000,00	
16.	Wykonanie drogi powiatowej.	2017	2 000 000,00	
17.	Wykonanie energooszczędnego oświetlenia parku wraz z parkingiem i chodnikiem przy pałacu (muzeum)	2015 - 2018	300 000,00	
18.	Budowa gazociągu - modernizacja systemu grzewczego wsi.	2016 - 2019	2 000 000,00	

WILKANOWO

l.p	DZIAŁANIE	PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI	PRZEWIDYWANY KOSZT (brutto, zł)	STAN REALIZACJI
1.	Modernizacja i rozbudowa oświetlenia W Wilkanowie i przysiółku Rybno na ulicach Akacyjowa, Brzozowa, Wiśniowa, Jagodowa, Kościelna, Strumykowa, Kosowa i Dolina Zielona.	2011	Szacunkowy koszt modernizacji 1 lampy 800,00-900,00 Szacunkowy koszt 1m br 320,00	Zadanie w trakcie realizacji

			Szacunkowy koszt 1 punktu oświetleniowego 4 000,00;	
2.	Budowa dróg i oświetlenia na nowo powstałych osiedlach Przylesie i Polanka.	do 2015 (uzależnione od tempa rozrastania się osiedli)	koszt oświetlenia na Osiedlu Przylesie i Polanka – 800 000,00	Wykonano I etap
3.	Modernizacja dróg w Wilkanowie Os. Porzylesie, Os. Polanka, ulice Akacyjowa, Wiśniowa, Ogrodnicza, Brzozowa, Kosowa, Kościelna, Szkolna, Strumykowa, Dolina Zielona, Jagodowa, Piaskowa.	2009-2016	2000 000,00	Zadanie w trakcie realizacji – I etap wykonany
4.	Budowa chodników.	2009-2016	ze względu na zmieniające się ceny rynkowe koszt zostanie ustalony w momencie przygotowywania inwestycji	Zadanie w trakcie realizacji
5.	Modernizacja wiejskiego centrum kultury i sportu/remont sali wiejskiej.	2009-2011	150 000,00	Zadanie wykonane
6.	Budowa boisk sportowych i terenów rekreacyjnych.	2009-2015	140 000,00	
7.	Budowa zaplecza sanitarnego przy boisku ul. Kościelna.	2009-2012	20 000,00	
8.	Utworzenie kawiarni/pub'u.	Prywatny inwestor		
9.	Inwestycja w człowieka.	2009-2020		
10.	Skwery zieleni publicznej	2015	30 000,00	

GRABOWIEC

l.p.	DZIAŁANIE	PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI	PRZEWIDYWANY KOSZT (brutto, zł)	STAN REALIZACJI
1.	Wymiana dachu i adaptacja poddasza do celów użytkowych wraz z wykonaniem klatki schodowej, rozbudowanie pomieszczenia przeznaczonego na kuchnię, zamontowanie nowej podłogi oraz centralnego ogrzewania w całym obiekcie, utwardzenie placu dookoła sali.	2010 rok	400.000,00	
2.	Budowa boisk sportowych do gry w piłkę nożną i siatkową -ogólnie dostępnych dla dzieci i młodzieży.	2010 rok	100.000,00	Zadanie w trakcie realizacji
3.	Modernizacja wewnętrznych dróg lokalnych poprzez ich utwardzenie.	ok. 2011	-	

4.	Utworzenie placu zabaw dla dzieci.	2010 rok	30.000,00	Zadanie wykonane
5.	Opracowanie projektu budowy chodnika i wykonanie chodnika do komunikacji pieszej wzdłuż drogi biegnącej przez wieś Grabowiec.	2012 rok	70.000,00	
6.	Rekultywacja istniejącego stawu w celu przeciwpożarowym i rekreacyjnym, a także wyregulowanie stosunków wodnych na terenie miejscowości.	2011 rok	600.000,00	Zadanie w trakcie realizacji
7.	Odnowienie parku.	2010 rok	40.000,00	Zadanie w trakcie realizacji
8.	Odnowienie cmentarza niemieckiego.	2010 rok	20.000,00	
9.	Wykonanie zatoczki z wiatą przystankową dla autobusu szkolnego.	2009- 2010 rok	5.000,00-10.000,00	Zadanie wykonane
10.	Budowa cmentarza w Grabowcu	2011- 2014 rok	W chwili planowania inwestycji trudne do oszacowania	
11.	Systematyczne zwiększanie ilości punktów świetlnych.	2011- 2020 rok	100.000,00	
12.	Powołanie Klubu Seniora	2011 rok	-	
13.	Powołanie Klubu Juniora	2011 rok	-	
14.	Adaptacja pomieszczeń budynku sali wiejskiej oraz budynku przyległego	2011-2015	Koszt trudny do oszacowania przed inwentaryzacją pomieszczeń	
15.	Zakup i montaż sprzętu do siłowni	2013-2020	30.000,00	
16.	Przejęcie pomieszczeń w budynku sali wiejskiej oraz w budynku obok należących do ANR.	2011- 2012 rok	Koszt trudny do oszacowania, być może bez wydatku	Zadanie wykonane
17.	Budowa dzwonnicy.	2011-2013	50.000,00	
18.	Zagospodarowanie terenu przyległego do stawu.	2009- 2010 rok	5.000,00-10.000,00	Zadanie w trakcie realizacji
19.	Wyznaczenie szlaków rowerowych i pieszych oraz szlaków do kolarstwa przełajowego.	2011-2012	500,00	Zadanie w trakcie realizacji
20.	Adaptacja „górkę” do sportów zimowych.	2011-2013	5.000,00	
21.	Wyeksponowanie głazu narzutowego jako pomnika przyrody.	2011-2012	200,00	

RADOMIA

l.p	DZIAŁANIE	PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI	PRZEWIDYWANY KOSZT (brutto, zł)	STAN REALIZACJI
1.	Budowa sali wiejskiej INWESTYCJA	2005 - 2006	451.200,00	Zadanie wykonane

	ZREALIZOWANA			
2.	Zagospodarowanie terenu wokół budynku świetlicy wiejskiej – budowa boiska i placu zabaw	2009-2010	80.000,00	Zadanie wykonane
3.	Doposażenie świetlicy	2009-2010	45.000,00	Zadanie w trakcie realizacji
4.	Założenie systemu alarmowego w świetlicy.	2009-2010	10.000,00	
5.	Drogi asfaltowe	2010 - 2015	koszty zostaną określone po wykonaniu projektu technicznego	Zadanie w trakcie realizacji
6.	Oświetlenie dróg i placów	2009 - 2015	koszty zostaną określone po wykonaniu projektu technicznego	Zadanie w trakcie realizacji
7.	Dofinansowanie imprez kulturalno-sportowych	Na bieżąco	koszty będą ustalane na bieżąco	
8.	Oznaczenie tablicami ulic na osiedlu	2009	4.000,00	Zadanie wykonane
9.	Internet	inwestor zewnętrzny		Zadanie wykonane
10.	Konserwacja cieków wodnych	na bieżąco		
11.	Organizowanie corocznych zabaw sylwestrowych	2011-2020	20.000, 00	
12.	Budowa boiska wielofunkcyjnego	2011-2020	500.000, 00	Zadanie wykonane
13.	Wytyczenie tras pieszych i rowerowych	2011- 2012	2.000,00	
14.	Organizacja corocznych zawodów Nordic Walking	2011- 2020	10.000,00	

BUCHAŁÓW

Lp.	DZIAŁANIE	PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI	PRZEWIDYWANY KOSZT (brutto, zł)	STAN REALIZACJI
1.	Budowa i remont dróg do nowo powstałych domów	2009-2018	Wg potrzeb	
2.	Modernizacja sali wiejskiej	2009-2011	60 000,00	Zadanie w trakcie realizacji
3.	Budowa placu zabaw przy basenie	2009-2013	40 000,00	
4.	Budowa boiska sportowego	2009-2014	40 000,00	
5.	Renowacja zabytkowego parku	2010-2013	10 000,00	
6.	Wybudowanie chodnika od sali wiejskiej w kierunku basenu i kościoła.	2011-2018	200 000,00	
7.	Renowacja i cykliczne czyszczenie basenu.	Na bieżąco	-	

8.	Naprawa mostka.	2011	13 000,00	Zadanie wykonane
9.	Zakup wyposażenia do sali wiejskiej	2011-2012	Ok. 10 000,00	Zadanie w trakcie realizacji
10.	Utworzenie stanowiska komputerowego z dostępem do Internetu w sali wiejskiej	2012	5 000,00	Zadanie wykonane

LIPNO

Lp.	DZIAŁANIE	PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI	PRZEWIDYWANY KOSZT (brutto, zł)	STAN REALIZACJI
1.	Remont kościoła i wykonanie dzwonnicy	2010-2015	500.000,00	Zadanie w trakcie realizacji
2.	Wykonanie profesjonalnego placu zabaw i boiska sportowego	2010-2014	100.000,00	Zadanie w trakcie realizacji
3.	Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego	2010-2012	800.000,00	
4.	Wykonanie parkingu, chodnika i utwardzenie terenu przy sali wiejskiej	2010-2012	100.000,00	
5.	Wybudowanie kaplicy cmentarnej	2011-2020	150.000,00	
6.	Modernizacja dróg lokalnych	2011-2015	1.000.000,00	
7.	Rozbudowa świetlicy wiejskiej i jej wyposażenie	2010-2012	400.000,00	Zadanie w trakcie realizacji
8.	Odnowienie parku	2010-2014	100.000,00	Zadanie w trakcie realizacji
9.	Wykonanie rowów melioracyjnych	2011-2013	400.000,00	Zadanie w trakcie realizacji

PIASKI

l. p	DZIAŁANIE	PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI	PRZEWIDYWANY KOSZT (brutto, zł)	STAN REALIZACJI
1.	Elewacja sali wiejskiej wraz z zagospodarowaniem terenu wokół sali	2010 - 2011	50 000,00	Zadanie w trakcie realizacji
2.	Rozbudowa placu zabaw	do 2012	50 000,00	Zadanie wykonane
3.	Renowacja boiska do gry w siatkówkę	2013	20 000,00	Zadanie wykonane
4.	Budowa boiska sportowego	do 2012	25 000,00	Zadanie w trakcie realizacji
5.	Budowa sieci kanalizacyjnej wraz z przykanalikami we wsiach Letnica, Kozła, Świdnica i Piaski.	2009 - 2011	11 000 000,00	Zadanie wykonane
6.	Osuszenie terenu miejscowości poprzez meliorację.	2011-2015	Środki własne, gminy, starostwa powiatowego	Zadanie wykonane

7.	Oświetlenie placu zabaw oraz przystanku szkolnego.	2011-2013	20 000,00	Zadanie w trakcie realizacji
8.	Wyposażenie sali wiejskiej.	2011-2018	10 000,00	Zadanie w trakcie realizacji
9.	Budowa chodnika do przystanku autobusowego.	2013-2015	37 000,00 (koszty nie uwzględniają części chodnika biegnącego przez całą wieś)	
10.	Budowa wiaty dla oczekujących na autobus przy drodze krajowej nr 27.	2013	6 000,00	Wykonano 2 wiaty
11.	Utwardzenie podłoża w miejscu ustawienia pojemników do segregacji śmieci.	2012	4 000,00	

IV. System wdrażania i monitorowania realizacji SZRGŚ

Wdrażanie *Strategii...* jest bezpośrednio związane z zadaniami gminy wynikającymi z ustawy o samorządzie gminnym (Dz.U. 1990 Nr 16, poz. 95, z późn. zm.), zadaniami realizowanymi przez Urząd Gminy, jednostki podległe oraz zadaniami realizowanymi przez Rady Sołeckie. W ramach poszczególnych obszarów realizacji celów rozwojowych Gminy Świdnica, konkretne zadania i projekty inwestycyjne realizowane są zgodnie z przypisanymi kompetencjami.

Zadania związane z zarządzaniem, wdrażaniem i monitorowaniem realizacji *Strategii...* wykonuje Wójt Gminy Świdnica przy pomocy narzędzi wykonawczych.

W celu realizacji w/w inwestycji możliwe jest ubieganie się o pomoc finansową w ramach funkcjonujących na terenie kraju i Unii Europejskiej programów pomocowych. Realizacja inwestycji, które są współfinansowane przez źródła zewnętrzne musi odpowiadać warunkom i zasadom narzucanym przez te źródła. Na I kwartał każdego kolejnego roku realizacji *Strategii...* zaplanowano jej aktualizację oraz analizę stanu realizacji.

IV. 1. Monitoring i ewaluacja *Strategii...*

Monitorowanie wdrażania *Strategii...* jest podstawowym warunkiem realizacji celów określonych w tym dokumencie. Monitoring ten służyć ma kontroli postępu realizacji założeń rozwojowych, weryfikacji osiągniętych rezultatów i porównywaniu ich zgodności z celami strategicznymi. Z upływem czasu istotnym działaniem będzie również ocena sytuacji zewnętrznej i ocena założeń, które mogą się dezaktualizować w związku ze zmianami sytuacji gminy, regionu i kraju, a nawet Unii Europejskiej.

Za realizację zadań związanych z monitorowaniem realizacji SRGŚ odpowiedzialna jest wyznaczona komórka organizacyjna Urzędu Gminy – Referat Rozwoju. Każdego roku będzie ona składać Wójtowi Gminy sprawozdanie z realizacji zadań strategicznych opracowane we współpracy z merytorycznymi jednostkami. Wójt, po akceptacji sprawozdania, przedkładał go będzie Radzie Gminy oraz opinii publicznej.

W ramach zadań związanych z monitorowaniem *Strategii ...* analizowane będą dane dotyczące rozwoju gminy i związane z poziomem osiągnięcia poszczególnych celów szczegółowych (dane przedstawione w tabelach poniżej). Gromadzone i analizowane dane ułatwiają wybór właściwych działań, pozwalają także na podjęcie akcji naprawczych lub usuwania skutków w już istniejącej sytuacji np. zagrożenia powodziowego (podtopienia) czy ekologicznego.

Monitorowanie realizacji *Strategii...* oparte będzie na pytaniach:

- czy realizacja działań przebiega zgodnie z planem,
- czy udaje się osiągać zamierzone produkty i rezultaty?

Analizie będą podlegały trzy elementy:

- harmonogram działań,
- budżet,
- oraz zaplanowane rezultaty.

Skutecznie przeprowadzony monitoring pozwala ocenić postępy z prowadzonych działań, zweryfikować tempo i kierunek, w którym zmierza realizacja *Strategii...*, a dane pochodzące z monitoringu są podstawą do wykorzystania w ewaluacji. Dzięki temu na bieżąco można modyfikować działania, harmonogram realizacji oraz budżet – tak by w razie potrzeby móc dostosować *Strategię ...* do zmieniających się warunków, bądź do aktualnej sytuacji.

Ewaluacja, jako część procesu podejmowania decyzji obejmuje wydawanie opinii o wartości działania poprzez systematyczne, jawne zbieranie i analizowanie o nim informacji w odniesieniu do znanych celów, kryteriów i wartości.

Ewaluacja jest procesem ciągłego, systematycznego badania wybranych elementów realizacji *Strategii...*, który odpowiada na pytania:

– czy i jak udało nam się osiągnąć zamierzone cele, oraz w jaki sposób udało nam się je osiągnąć?

Ewaluacja wykonywana jest po wybranym etapie lub w ramach wybranego obszaru realizacji, w założonym czasie lub po całościowej realizacji *Strategii...*

Najważniejszym atutem ewaluacji jest to, że pozwala pomóc w planowaniu kolejnych działań:

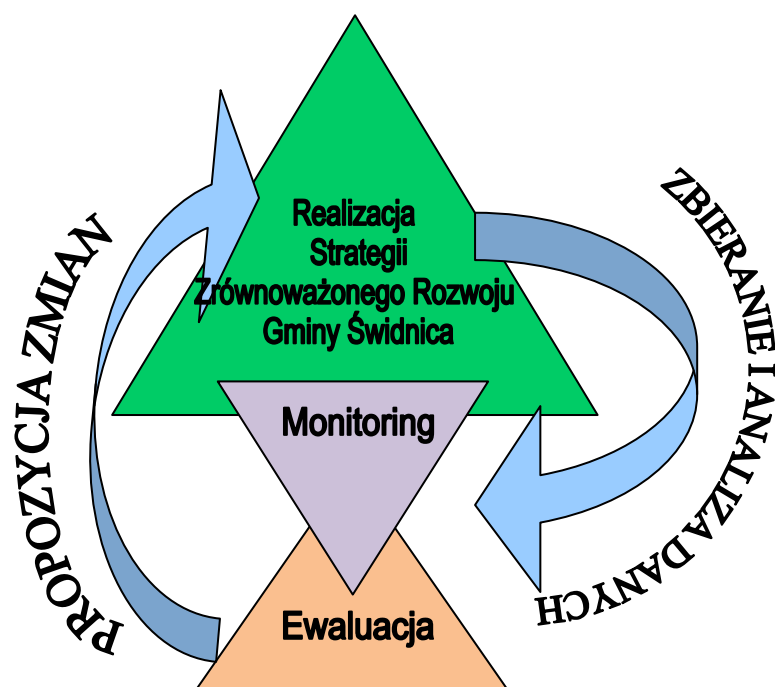
- dostarcza konkretnej oceny realizacji analizując poszczególne kryteria precyzując tym samym jakie elementy trzeba usprawnić i jak to zrobić;
- dostarcza informacji niezbędnych do podjęcia decyzji;
- ocenia, czy i jak udało się osiągnąć zakładany cel.

Dane pochodzące z ewaluacji pomagają w planowaniu kolejnych działań i kroków, a nie stanowią krytycznej oceny pracy.

Ewaluacja *Strategii...* będzie przeprowadzana co 2 lata (począwszy od roku 2012) – ewaluacja *on going*. Zgodnie z przyjętym harmonogramem realizacji *Strategii...* również po jej zakończeniu, tj. po roku 2020 dokonana zostanie całościowa ocena skuteczności obranych kierunków rozwoju. Jej wynik będzie stanowił podstawę do dalszych opracowań strategicznych.

Monitoring i ewaluacja są procesami spójnymi. Ich efektywne wykorzystanie jest gwarancją elastycznego reagowania władz samorządowych na zmieniającą się rzeczywistość społeczno-gospodarczą i dostosowywania do tych zmian założeń strategicznych.

Rys 2. Schemat przedstawiający współzależności procesowe w realizacji i monitorowaniu *Strategii...*

Dane dotyczące gminy objęte monitorowaniem

	Jednostka miary / Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Powierzchnia	ha	16090,00					
Powierzchnia gruntów rolnych	ha	5093,58	5068,00		5046,80	5031	
Powierzchnia gruntów leśnych	ha	10314,72	10336,00		10343,18	10271	
Powierzchnia obszarów chronionego krajobrazu	ha	6,569					
W tym:							
Nr 22 - Wzniesienia Zielonogórskie	ha	3,573					
W tym na terenie gminy Świdnica		3,573					
Nr 23 - Dolina Śląskiej Ochli		10,350					
W tym na terenie gminy Świdnica		2,996					
Źródłana Dąbrowa	ha	22,00					
Liczba miejscowości	szt.	15	15	15	15	15	15
w tym przysiółki		4	4	4	4	4	4
Liczba sołectw	szt.	11	11	11	11	11	11
Liczba ludności	osoba	5984	6027	6068	6166	6206	6300
W tym:							
Liczba kobiet		2809	3004	3041	3072	3115	3170
Liczba osób do 6 roku życia		398	431	438	470	464	447
Liczba osób do 16 roku życia		1062	1080	1109	1144	1139	1136
Liczba osób do 18 roku życia		1360	1299	1307	1292	1298	1302
Liczba osób po 65 roku życia		553	593	639	653	622	713

Dane dotyczące rozwoju gminy, bezpośrednio związane z monitorowaniem oraz ewaluacją realizacji celów strategicznych

Obszar priorytetowy	Wskaźnik/kryterium	Jednostka miary	Poziom w danym roku/poziom oczekiwany						
			2010	2011	2012	2013	2014	2016	2020
Bezpieczeństwo	Gazyfikacja gminy powierzchnia	% mieszkańców	50	50	50	50	50	60	75
	Linia energetyczna powierzchnia	% mieszkańców	100	100	100	100	100	100	100
	Policjanci	osoby	4	3	3	3	3	3	3
	Jednostki OSP/liczba strażaków W tym w KSR-G	szt/osoby	3/95 2/70	3/112 2/79	3/128 2/98	3/128 2/100	3/121 2/97	3/120 2/90	3/120 3/120
	Lekarz rodzinny	osoby	3	3	3	3	1	4	6
	Punkty przyjęć na terenie gminy	szt.	2	2	2	2	1	2	3
	Lekarze specjaliści	osoby	1	1	1	1	2	3	4
	Punkty przyjęć na terenie gminy	szt.	1	1	1	1	2	3	4
Komunikacja	Drogi wojewódzkie	km	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75
	Drogi powiatowe asfaltowe	km	42,22	42,22	42,22	42,22	42,22	43,22	43,22
	Drogi powiatowe inne	km	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	3,00	3,00
	Drogi gminne utwardzone/ asfaltowe	km	12,6	13,8	13,8	16,30	16,30	18,8	28,8
	Drogi gminne inne/gruntowe	km	65,3	64,1	64,1	61,60	214,4	211,9	201,9
	Operatorzy telefonii komórkowej	szt.	4	4	4	4	4	4	4
	Linia TP sa	%	90	100	100	100	100	100	100
	Przevoźnicy	szt	3	2	3	2	2	3	3
	Linie autobusowe/kolejowe	szt	7	8	8	8	6	6	6
	Dostępność do Internetu Powierzchnia ludność		szczegółowe dane przedstawione w tabeli nr 3.						
Potencjał turystyczny	Ścieżki rowerowe	km	6,64	6,64	6,64	6,64	6,64	7,64	15,00
	Szlaki turystyczne *	km	70	70	70	70	70	100	100
	Obiekty turystyczne**	szt	8	11	11	11	22	14	15
	Obiekty noclegowe	szt	4	4	4	4	6	8	15
	Obiekty gastronomiczne	szt	3	3	3	3	4	4	4
	I. przedsięwzięć o zasięgu gminnym	szt	30	27	27	27	9	9	9
	I. przedsięwzięć o zasięgu powiatowym	szt	3	4	8	8	4	4	4

	I. przedsięwzięć o zasięgu regionalnym/krajowym	szt.	1	3	8	8	11	6	6
Ekologia	Długość sieci wodociągowej	km	74	74	79 ¹	80	80	82	105
	liczba osób korzystająca z sieci wodociągowej	Os.	5348	5388	5596	5656	5696	5726	5808
	liczba zakładów przemysłowych korzystająca z sieci wodociągowej	szt.	13	13	14	14	14	15	18
	liczba gospodarstw domowych objętych siecią wodociągową	szt.	1337	1347	1449	1509	1579	1584	1661
	liczba gospodarstw domowych poza siecią (Gospodarstwa domowe poza siecią to gosp. dom., które korzystają z własnych ujęć wody (studni))	szt.	123	103	46	21	172	172	182
	długość sieci kanalizacyjnej	szt.	58,8	68	79 ²	81,0	81,6	94,2	105
	liczba osób korzystająca z sieci kanalizacyjnej	szt.	4680	5244	5900	5954	5978	5978	6000
	liczba zakładów przemysłowych korzystająca z sieci kanalizacyjnej	szt.	15	15	16	17	19	19	20
	liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	18	20	20	21	46	46	50
	liczba szamb kontrolowanych	szt.	303	178	38	31	38	25	10
	liczba szamb niekontrolowanych	szt.	0	0	0	0	0	0	0
	liczba oczyszczalni ścieków	szt.	2	2	2	2	2	2	2
	% ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków	szt.	77	87	96	97	97	97	99
liczba gospodarstw domowych objętych siecią	szt.	1104	1165	1329	1342	1480	1512	1632	

	liczba gospodarstw domowych poza siecią (Gospodarstwa domowe nie podłączone do sieci kanalizacyjnej to gospodarstwa, które posiadają przydomowe oczyszczalnie ścieków lub szamba ekologiczne)	szt.	321	198	34	27	22	22	31
	System segregacji śmieci	wg charakteru	zbiorowy	zbiorowy/indywidualny	indywidualny	indywidualny	indywidualny	indywidualny	indywidualny
	OZE w obiektach publicznych	%	0	0	0	0	15	30	50
Edukacja, rozwój zasobów ludzkich	Absolwenci szkół podstawowych	os.	58	48	42	39	41	53	57
	Absolwenci gimnazjum	os.	53	49	54	55	48	52	59
	Absolwenci przedszkoli	os.	53	46	48	50	69	69	75
	Przedszkola	Szt.	3 (oddziały przedszkolne)	3 (oddziały przedszkolne)	3 (oddziały przedszkolne)	3 (oddziały przedszkolne)	3 oddziały przedszkolne	1 2 oddziały przedszkolne	1 2 oddziały przedszkolne
	Przedszkola niepubliczne oraz niepubliczne inne formy wychowania przedszkolnego	Szt.	-	-	-	2 punkty przedszkolne	2 punkty przedszkolne	1 przedszkole	2 przedszkola
	Organizacje pozarządowe zarejestrowane	Szt.	12	14	22	22	23	20	20
	Organizacje pozarządowe nieformalne	Szt.	1	1	1	1	1	0	0
	Liczba podmiotów gospodarczych	Szt.	507	525	490	490	525	650	735
	Liczba zakładów usługowych (w tym handel)	Szt.	487	466	429	429	462	480	650
	Liczba zakładów produkcyjnych	Szt.	20	59	61	61	65	70	85
	Liczba rodzin objętych pomocą GOPS	Szt.	280	182	204	190	175	150	100
	Liczba osób niepełnosprawnych objętych opieką GOPS	Szt.	30	30	39	40	45	35	45

	Programy profilaktyczne (zdrowotne programy profilaktyczne finansowane ze środków budżetu gminy)	Szt.	2	2	4	3	4	4	5
	W tym liczba dziewczynek zaszczepionych przeciwko wirusowi HPV	Osoby	84	40	30	33	35	35	40
	Liczba dzieci objętych lakowaniem zębów		373	299	274	198	274	150	120
	Projekty systemowe i inne o charakterze wsparcia funkcjonowania w społeczeństwie	Szt.	1	1	2	1+2	2	2	2
	Zajęcia artystyczne w GOK	Szt.	-	5	5	6	8	9	9
Promocja	Liczba imprez/przedsięwzięć o charakterze informacyjno-promocyjnym*** w tym o charakterze międzynarodowym	szt.	7	10	10	9	10	6	6
			3	4	3	2		3	3
	Liczba stałych gadżetów/zestawów związanych bezpośrednio z walorami gminy	szt.	2	3	4	5	4	5	5
	Symbolika gminna	0/1	1	1	1	1	1	1	1
	Herb		1	1	1	1	1	1	1
	Flaga		1	1	1	1	1	1	1
	Logo		1	1	1	1	1	1	1
Hymn		0	1	1	1	1	1	1	
Święto gminne		1	0	0	0	0	0	1	1
Kolorystyka		1	1	1	1	1	1	1	1
	I. partnerskich samorządów w tym zagranicznych	Szt.	6	7	7	8	7	9	10
			2	3	3	4	3	5	6

* Szlaki turystyczne – dane dotyczą znajdujących się na terenie gminy szlaków PTTK, szlaków rowerowych Koła Rowerowego KRET oraz tzw. szlaków gminnych

** Obiekty turystyczne – dane dotyczą obiektów rekreacyjnych ogólnodostępnych (wodnych, sportowych, kulturalnych)

*** Liczba imprez/przedsięwzięć o charakterze informacyjno-promocyjnym – dane dotyczą udziału gminy w rankingach/konkursach oraz spotkaniach o charakterze informacyjno-promocyjnych

1 – długość sieci wodociągowej – w rzeczywistości w ramach inwestycji w latach 2010-2012 wykonano 5,4 km sieci, jednak na dzień 30.03.2013 sieć ta nie został jeszcze w całości przekazana na majątek Zakładu Usług Komunalnych

2 – długość sieci kanalizacyjnej – w rzeczywistości w ramach inwestycji w latach 2010-2012 wykonano 33,8 km sieci, jednak na dzień 30.03.2013 sieć ta nie został jeszcze w całości przekazana na majątek Zakładu Usług Komunalnych

Dane dotyczące dostępu do Internetu na terenie gminy, bezpośrednio związane z monitorowaniem oraz ewaluacją realizacji celów strategicznych (obszar priorytetowy: komunikacja)

miejscowość	ludność (31.12.2010)	zasięg sieci (możliwości techniczne podłączenia)			
		2011	2012	2015	2020
Świdnica	1746	100%*	100%*	100%*	100%*
Koźła	564	100%*	100%*	100%*	100%*
Letnica	615	100%*	100%*	100%*	100%*
Buchałów	238	100%*	100%*	100%*	100%*
Piaski	206	60%*	82%**	100%***	100%*
Słone	506	100%*	100%*	100%***	100%*
Wilkanowo, przysiółek Rybno	1093	100%*	100%*	100%***	100%*

Grabowiec	221	10%*	68,5%**	100%***	100%*
Lipno	173	5%*	63,5%**	100%***	100%*
Drzonów	361	5%*	63,5%**	100%***	100%*
Radomia	176	0%*	100%*	100%*	100%*
Łochowo	58	0%*	55%**	100%***	100%*
Dobra	4	0%*	0%*	0%	0%
Orzewo		0%*	Dane w trakcie ustaleń		

- ujęte w projekcie "Szerokopasmowe Lubuskie" ****

obszar trwających inwestycji własnych TP *****

* - wartość szacunkowa - wg. Danych pracownika TP

** - wg. Planów TP przewisuje się wykonanie 55% projektu do 30.12.2012r.

*** - po zakończeniu projektu "Szerokopasmowe Lubuskie"

**** - dane na podstawie danych TP (lista białych plam ujętych w projekcie SL)

***** - dane na podstawie prezentacji TP

UWAGI:

dane szacunkowe dla operatora TP S.A (jedyne operator z własną infrastrukturą kablową, wliczeni są w to abonenci innych dostawców Internetu przewodowego np. Netia, Dialog itd.)

2. Pozostali operatorzy obecni na terenie Gminy Świdnica:

Operatorzy sieci komórkowych (Plus, Era, Orange etc.) – brak danych o ilości abonentów

Gminna Sieć Komputerowa – ok. 200 abonentów na terenie miejscowości Świdnica

Sieć bezprzewodowa w Radomi (Stowarzyszenie Nasza Radomia) – sieć prywatna – ilość abonentów nieznana

V. Promocja i informacja o SZRGŚ

Promocja i informacja o zapisach Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Świdnica na lata 2010-2020 dotyczy przede wszystkim mieszkańców Gminy Świdnica. Dokument jest publikowany na witrynie internetowej www.swidnica.zgora.pl oraz dostępny w Urzędzie Gminy. Ponieważ jest to dokument niezwykle istotny z punktu widzenia realizacji inwestycji, które są dofinansowywane ze źródeł zewnętrznych, niezależnie od inwestora, SZRGŚ będzie przekazywana w razie konieczności zainteresowanym podmiotom.

Informacje dotyczące *Strategii...* oraz stopnia jej realizacji będą ponadto prezentowane w Wójtowych Informacjach oraz podczas zebrań wiejskich i sesji Rady Gminy. Informacje do społeczności lokalnej będą przekazywane także poprzez:

- uczestnictwo sołtysów w sesjach Rady Gminy oraz naradach Wójta Gminy z sołtysami,
- informowanie mieszkańców poprzez wywieszanie informacji na tablicach informacyjnych na terenie wsi sołeckich,
- zebrania Rad Sołeckich,
- organizowanie, w razie potrzeby, zebrań wiejskich celem wyjaśnienia i prezentacji wybranych zagadnień *Strategii...* interesujących mieszkańców.